

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI

2012 YILI BÜTÇE SUNUŞU

(TBMM PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU)

Erdoğan BAYRAKTAR
Çevre ve Şehircilik Bakanı

25 KASIM 2011

2012 YILI BÜTÇE SUNUŞU

(TBMM PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU)

Erdoğan BAYRAKTAR
Çevre ve Şehircilik Bakanı

25 Kasım 2011

**Sayın Başkan,
Plan ve Bütçe Komisyonunun Değerli Üyeleri,
Kıymetli Basın Mensupları,**

Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın 2011 Yılı faaliyetleri ile 2012 Yılı Bütçe Tasarısı hakkında bilgi sunmak üzere huzurlarınızdayım, hepinizi saygıyla selamliyorum.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı kurulmuş olup, 6 Temmuz 2011 tarihinde faaliyetlerimize başlamış bulunmaktayız.

Çevre ve şehircilik alanında üst politika belgeleri ile belirlenen öncelikler ve tedbirler uyarınca yeni bir Bakanlık yapılanması öngörülmüş ve bu alandaki yönetim anlayışı yeni bir çerçeveye oturtulmuştur.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı; yatırımlara yönelik planlama iş ve işlemlerini hızlandırarak bu yatırımları zaman kayıpları yaşanmadan hızla ekonomiye kazandırmak amacıyla hazırlık ve onay işlemlerini yürüten merkezi bir kurum olarak yapılandırılmış bulunmaktadır. Bu yönüyle planlama bürokrasisinde yeni ve etkin bir yaklaşım sergileyecek olan Bakanlık 'sürdürülebilir çevre ve yaşam kalitesi yüksek yerleşmeler' hedefine ulaşmak için çalışmalarına başlamıştır.

Bu çerçevede; şehircilik ilkeleri ile yerleşme ve yapılaşmaya ilişkin kentleşme ve imar konularında usul ve esasları belirlemek, bunların uygulanmasını sağlamak, yerel yönetimlere rehberlik etmek, çevre kirliliğini önlemek ve doğayı korumak amacıyla merkez hizmet birimlerimiz, il müdürlüklerimiz, bağlı ve ilgili kuruluşlarımız ile birlikte yeni bir heyecanla yola çıkıyoruz.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

2012 Yılı Bütçe Tasarı ile ;

Bakanlığımız için;	
Cari Giderler	542 Milyon 961 Bin TL
Cari Transferler	57 Milyon 321 Bin TL
Sermaye Giderleri	176 Milyon 362 Bin TL
Sermaye Transferleri	131 Milyon 276 Bin TL
Borç Verme	21 Milyon 894 Bin TL
Toplam	929 Milyon 814 Bin TL

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü için:	
Cari Giderler	479 Milyon 003 Bin TL
Cari Transferler	3 Milyon 500 Bin TL
Sermaye Giderleri	162 Milyon 000 Bin TL
Toplam	644 Milyon 503 Bin TL

olmak üzere Bakanlığımıza Merkezi Yönetim Bütçesinden toplam **1 Milyar 574 Milyon 317 Bin TL** ödenek öngörülmüştür.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü; Üst ölçekli mekânsal planlama sistemini yönlendiren, sürdürülebilir kentsel gelişmeyi sağlayan marka kent potansiyellerini ortaya çıkaran, kentsel dönüşüm uygulamaları yapan, afete duyarlı yerleşmeler oluşturan, kırsal yerleşmelere ilişkin projeler üreten, kıyı alanlarının planlı gelişimini sağlayan, yerel yönetimlere teknik destek sağlayan ve rehberlik eden teknik bir hizmet birimimizdir.

Günümüzde ülkemiz nüfusunun üçte ikisinden fazlasının kentlerimiz ve yakın çevresinde yaşadığı düşünülürse; yaşam ve mekân kalitesi yüksek, afetlere dirençli, iklime ve çevreye duyarlı, planlı ve çağdaş kentlere ulaşmak yeni dönemde en önemli hedeflerimizden birisi olacaktır.

Bu kapsamda Bakanlığımızca yapılacak olan çalışmaları kentsel ve kırsal yerleşmelerin yaşanabilirlik seviyesini artırmak üzere yapılacak çalışmalar ile mekânsal planlama sisteminin yeniden yapılandırılmasına ilişkin çalışmalar olarak iki başlık altında toplayabiliriz.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Bakanlığımızca; sadece mekân kalitesinin artırıldığı değil; afet risklerinin en az seviyeye indirildiği, iyi hizmet sunulan, ekonomik açıdan canlı ve rekabet edebilen, sosyal yapının güçlü olduğu, kimlik sahibi yerleşmeler oluşturulması hedeflenmektedir.

Bu bağlamda; sağlıklı, dengeli ve yaşanabilir kentsel gelişmenin sağlanmasına ve kentleşme sorunlarının çözümüne yönelik **ilke, strateji ve eylemleri ortaya koyan**, bunların uygulama esaslarını belirleyen ve bir eylem programına bağlayan ulusal bir doküman olan **Kentsel Gelişme Stratejisi ve Eylem Planı (KENTGES)** hazırlanmıştır.

KENTGES, ülkemizin mekânsal planlama, yerleşme ve yapılaşma konularında **Cumhuriyetimizin 100. yılı olan 2023 yılını hedef alan bir kentleşme ve imar vizyonudur.**

Kentsel Gelişme Stratejisi Belgesinin elde edilmesi çalışmaları 2008 yılında düzenlenen Kentleşme Şurası ile başlamıştır. Kentleşme Şurası ve KENTGES çalışmalarına merkezi ve yerel olmak üzere, **151 farklı kurum ve kuruluşun yaklaşık 500 uzman** katkı sağlamıştır.

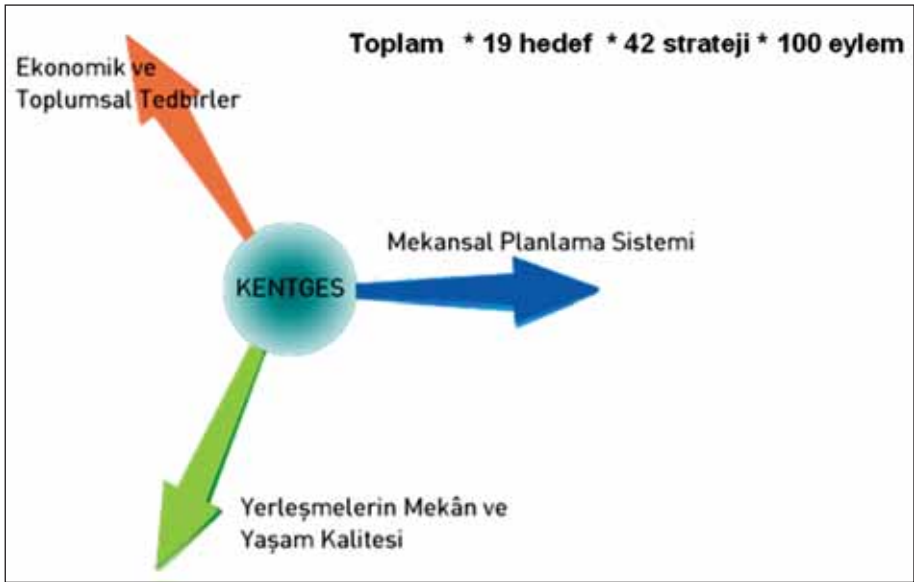
KENTGES; yerleşme ve yapılaşma konularında kentleşme ve imar için merkezde düzenleyici ve denetleyici tek bir koordinasyon birimini, yerelde ise daha güçlü ve donanımlı kimliğiyle icracı yerel yönetimleri ve onların hizmetlerini geliştirmeyi hedef almaktadır.

KENTGES; ulaşım, altyapı, konut ve arsa sunumu, afetlere hazırlık, koruma, iklim değişikliği, yaşam kalitesi, sosyal politikalar ve katılım konularında merkezi ve yerel düzeyde yapılacak iş ve işlemleri belirlemektedir.

Kentsel Gelişme Strateji Belgesi, Yüksek Planlama Kurulu kararı ile kabul edilerek Resmi Gazete'de yayımlanmış, bu şekilde hem Bakanlığımız hem de eylem programında sorumluluk verilen diğer Bakanlıklar ve yerel yönetimler için **bağlayıcı bir düzenleme** olmuştur.

KENTGES'in uygulanmasını ve izlenmesini denetlemek amacıyla oluşturulan **KENTGES İzleme ve Yönlendirme Kurulu** bu çerçevede izleme ve uygulama çalışmalarını yürütmektedir.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Kentlerimizde yaşanan sorunları çözüme kavuşturma amacıyla yürüttüğümüz projelerden biri de **"Kentsel Göstergeler Kılavuzunun Pilot Yerleşmelerde Uygulanması Projesi"**dir.

Hızla gelişen; uluslararası ölçekte yaşanabilir "Yarışan Kentler" perspektifine ulaşmak, yatırımları doğru yönlendirebilmek, doğru ve ulaşılabilir verilere dayalı olarak rehberlik edebilmek için yerleşmelerde kentsel göstergeler sisteminin uygulanması ve kentsel göstergeler kılavuzunun yenilenmesi çalışmalarına başlanmış olup, 2011 yılında bu çalışmalara devam edilmiştir.

Proje ile mekânsal, sosyal, kültürel, çevresel, ekonomik ve teknik altyapı gibi farklı yönleri itibariyle yerleşmelerin içinde buldukları mevcut durumların, sahip oldukları sorunların, risklerin, sınırlama ve potansiyellerin, sunabildikleri yaşam kalitesi düzeyinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

Önümüzdeki yıldan itibaren Kentsel Göstergeler Kılavuzu temel alınarak yerel yönetimler ve merkezi idareler tarafından üretilen kentsel nitelikli verileri bir sistem altında toplayarak hem KENTGES eylemlerinin gerçekleşmelerinin izlenmesi hem de sorgulamalar aracılığıyla yapılacak analizlerin dönemsel olarak raporlanması, yatırımların yönlendirilmesi ve kentlerin yaşam kalitelerinin ölçülmesi amaçlayan **"Kentleri İzleme Sistemi"** (KENTİZ) kurulacaktır.

Yaşanabilir yerleşmeler amacına ulaşmak için, yerel yönetimlerin idari, mali ve teknik kapasitelerinin artırılması en önemli konulardan biridir. Bu amaçla Bakanlığımız başta kentsel teknik altyapı olmak üzere her türlü planlama, etüt, projelendirme, inşaa, işletme ve finansman konularında teknik destek sağlamayı, gerektiğinde hibe veya fon yardımı sağlamayı bir görev olarak görmektedir. Bununla birlikte başarılı uygulama ve deneyimlerden tüm yerel yönetimlerin faydalanmasını sağlamak, işbirliklerini ve bilgi paylaşımını artırmak amacıyla **"Yerel Yönetimler İşbirliği Ağı"**nı kurmayı amaçlamaktadır.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Ülkemizde yaşanan hızlı ve denetimsiz kentleşme ve yapılaşma süreci, kentlerimizin doğal afetler ve insan kaynaklı tehlikelere karşı dirençsiz ve savunmasız bir biçimde büyümesine neden olmuştur.

Kentlerimizde ve kırsal alanlarda oluşan mevcut yapı stoğu, can ve mal güvenliği açısından sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sorunun en büyük etkenlerinden birisi ülkemizde 1940'lı yıllarda yaşanan yapısal değişim sonucu ortaya çıkan gecekondulaşma olgusudur.

Ülkemizde gecekonduda yaşayan nüfus sayısı kentten kente değişmekle birlikte bazı kentlerimizde gecekondulu stokunun son yıllarda gerçekleştirilen toplu konut ve dönüşüm uygulamalarına rağmen halen yüksek mertebelerde olduğu bilinmektedir.

Bununla birlikte başta deprem olmak üzere birçok afet riskiyle karşı karşıya olan, tarihinde birçok büyük deprem sonucu can ve mal kayıpları yaşayan ülkemizde güvenli sağlıklı ve yaşanabilir mekânlar oluşturmak büyük önem taşımaktadır. 23 Ekim 2011 günü Van'da meydana gelen deprem bu hususun ne kadar önemli ve acil bir ihtiyaç olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur.

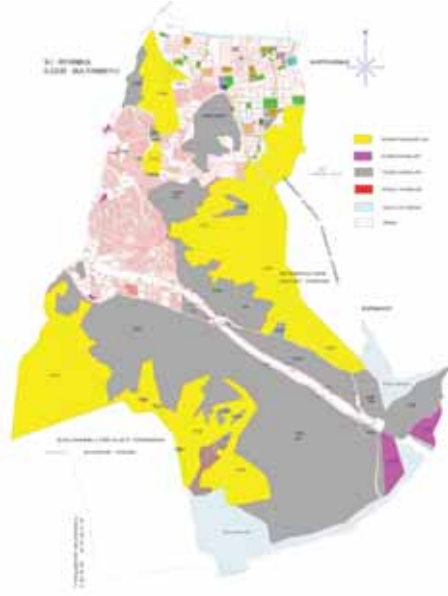
Türkiye'de kentsel yerleşmelerin mekânsal yaşam kalitesinin artırılması bağlamında afete duyarlı yerleşmelerin oluşturulması zorunludur. Bu amaçla Bakanlığımıza afet riskli alanlar ile gecekondulu bölgelerinde yapılacak kentsel dönüşüm uygulamalarına ilişkin çeşitli görev, yetki ve sorumluluklar verilmiştir.

Doğal afetlere hazırlıklı bir Türkiye için kentsel dönüşümleri gerçekleştirmek, Bakanlığımızın öncelikli hedefleri arasında yer almaktadır.

Belirlenen hedeflere ulaşabilmek için; ilgili bütün kurum ve kuruluşların, merkezi ve mahalli idarelerin, sivil toplum kuruluşlarının ve tüm paydaşların birlikte hareket etmesi büyük önem taşımakta olup, Bakanlığımızca, zarar azaltma öncelikli kentsel dönüşüm çalışmalarında mahalli idarelerle birlikte hızlı ve etkili projelendirme ve uygulamaların gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda kırsal alanlardan büyük şehirlere kadar kapsamlı bir iyileştirme ve doğal afetlere hazırlıklı yerleşimler için kentsel dönüşüm seferberliği başlatılması yönünde çalışmalara başlanılmıştır.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

23 Ekim 2011 günü Van'da meydana gelen deprem öncesinde, 25 Ağustos 2011 tarihinde doğal afetlere hazırlıklı bir Türkiye için, şehirlerimizin modernleştirilmesi ve insan hayatını tehdit eden risklerden arındırılacak şekilde yaşanabilir şehirler oluşturulması amacıyla Valilik ve İl dâhilindeki Belediyelerin işbirliğinde, öncelikle afetlerden azami zarar görebilecek alan ve bölgelerinin araştırılarak bu alanlardan kentsel dönüşüm alanı olarak belirlenebilecek bölgelerin tespit edilmesi çalışmalarının başlatılması hususunda 81 İl Valiliğimiz görevlendirilmiştir.

Sultanbeyli Mülkiyet Doku ve Uygulama Alanı

Gerek İstanbul'un Marmara deprem kuşağında olmasının getirdiği deprem riski, gerekse bölgedeki çarpık kentleşme ve mülkiyet sorununun çözülemesiz hale gelmesi nedenleriyle, büyük bir bölümü "Ömerli Su Havzası"nda olan Sultanbeyli İlçesinde, Bakanlar Kurulu'nun 6 Ekim 2011 tarih ve 2011/2266 sayılı Kararı ile; bazı alanlarda yürütülecek iyileştirme, yenileme ve dönüşüm uygulamalarına ilişkin Bakanlığımız ve Maliye Bakanlığı yetkilendirilmiştir. Verilen bu yetki kapsamında anılan bölgeye ilişkin olarak, yukarıda sıralanan sorunların giderilmesi amacı ile Bakanlığımızca kentsel dönüşüm ve yenileme projelerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda gerekli çalışmalara başlanılmıştır.

Bununla birlikte İstanbul İli, Ümraniye İlçesinde, olası deprem riski taşıyan, yapı ömrünü doldurmuş, yıpranmış, sosyal donatı alanlarından mahrum olan bölgelerin ele alınarak kentsel standartları yüksek, yaşanabilir yeni yerleşim yerleri oluşturmak ve bunun için gerekli projelerin hayata geçirilmesini sağlamak amacıyla kentsel dönüşüm ve yenileme uygulamaları yapılması ve gerekli işlemlerin yürütülmesi amacıyla anılan bölgelerin özel proje alanı ilan edilmesi için gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Şehirlerimizdeki yaşam kalitesinin yükseltilmesine ve marka kentler oluşturulmasına yönelik çalışmalar kapsamında; Ataşehir Finans Merkezi Projesi büyük önem taşımaktadır.

Ataşehir Özel Proje Alanı Sınırları

İstanbul'un bölgesel ve küresel finans merkezi olması, ülkemizde istihdamın ve uluslararası fon girişinin artmasına yardımcı olacak ve ekonomik büyümeye kayda değer bir katkı sağlayacaktır. Bu amaçla hazırlanan "İstanbul Finans Merkezi Strateji Belgesi"nin kabulüne dair, 29 Eylül 2009 tarihli ve 2009/31 no'lu Yüksek Planlama Kurulu Kararı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Finansal kuruluşlar için, altyapı ihtiyaçlarını karşılayacak fiziksel koşulların sağlanması, deprem ve güvenlik risklerini minimize edecek yeni yapı teknolojilerini kapsayan gayrimenkul yatırımlarının oluşturulması hedefi doğrultusunda, 2011/2163 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Ataşehir Özel Proje Bölgesi" olarak belirlenmiş ve bu amaçla gerekli iş ve işlemlerin yürütülmesi hususunda Bakanlığımız yetkilendirilmiştir.

Ataşehir Finans Merkezi Projesinin ivedilikle hayata geçirilmesi için, Ataşehir Finans Merkezi'ne ait Master Plan ve Kentsel Tasarım Projesi ile imar planları çalışmaları devam etmektedir. Türkiye ve İstanbul'un dünyanın başlıca finans merkezlerinden biri haline getirilmesinin hedeflendiği bu

proje çalışmasında; İstanbul'un geçmişi, bugünü ve geleceği bir arada düşünülmektedir.

Rize Şehir Merkezinde Sel Felaketi

Rize ve Antalya illerinde yaşanan sel felaketleri sonrasında illerin durumu yerinde tespit edilmiştir. Bu kapsamda Rize ve Antalya örneğinde yaşanan olumsuzlukların giderilebilmesi ve tekrar yaşanmaması için kentsel dönüşüm projeleri gerçekleştirilecektir.

Ayrıca; İzmir, Antalya, Trabzon, Diyarbakır ve Kars illerinde yaşam kalitesinin yükseltilmesi için Kentsel Dönüşüm Projeleri'ne ilişkin araştırmalar gerçekleştirilmektedir.

Tüm bu çalışmalar ile birlikte yıpranan kent merkezlerinin yenilenmesi kapsamında kent merkezlerinde başlatılacak tasarım ve yenileme projeleri de büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda seçilecek alanlarda hâlihazır harita, her tür ve ölçekteki plan ve kentsel tasarım projesi yapımı gibi iş ve işlemler Bakanlığımızca gerçekleştirilecektir. Bununla birlikte yapılacak çalışmalar sonucu elde edilecek sonuçlar ışığında, benzer konu ve işlere ilişkin proje çalışmaları yaygınlaştırılacaktır.

Önümüzdeki dönemde yerleşmelerimizin yaşanabilir mekânlar haline getirilmesi ve rekabet edebilir marka kentlere yönelik projeler hızlı bir şekilde hayata geçirilecektir.

İstanbul, Bakırköy İlçesi, Ataköy sahil şeridinde, 25 yıl boyunca özel şahıslar tarafından kullanılan ve genel olarak yıkık, metruk binaların yer aldığı ve mezbelelik görünümünde olan Ataköy Turizm Merkezi Alanı içerisindeki kıyı alanlarında, bölge halkından Bakanlığımıza gelen yoğun talepler de göz önünde bulundurularak, yoğun yapılaşma düşürülerek sahil kesimini kamunun kullanımına kazandırmak amacıyla Bakanlığımızca çalışma yapılmasına karar verilmiştir.

Bu amaçla, Ataköy Turizm Merkezi Alanı içerisinde yer alan söz konusu alanlara ilişkin yapılmış ve yapılacak olan tapu, etüt, harita, plan, parselasyon planı, proje, ruhsat, yapı kullanma izni, kat irtifakı ve kat mülkiyetine dair tüm iş ve işlemlerin durdurulması ve bu kapsamda verilen ruhsat ve izinlerle kat irtifaklarının iptal edilmesi hususu ilgili idarelere bildirilmiştir.

Ataköy kıyı alanı ve sahil şeridinde halkın kıyı alanları ve sahil şeritlerinden yararlanması ve denizle bütünleşmesinin sağlanması, Ataköy sahil şeridinin silüetinin korunması ve kamu yararına yönelik kullanım alanlarının tesis edilmesi hedeflenmektedir.

Bu çerçevede; Ataköy sahil şeridinde 40 metrelik yeşil alan ve 10 metrelik sahil yaya yolu bırakılması suretiyle sahilin halkın kullanımına açık hale getirilmesi ayrıca kıyıda bırakılan yeşil alanın gerisindeki emsal değerlerinin de düşürülerek silüetin korunması ve kıyıda halkın daha fazla yararlanması planlanmaktadır.

Böylece Ataköy kıyı alanı ve sahil şeridinde yapılacak kıyı düzenlemesine ilişkin kentsel tasarım projeleri de dâhil tüm süreç Bakanlığımız tarafından kontrol altına alınmış olacaktır.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Bakanlığımızca kırsal alanda yerel özelliklerin korunması, sağlıklı ve güvenli yapılaşmanın sağlanması ve kırsal çevrenin korunmasına yönelik stratejiler belirlenmekte ve imar mevzuatının geliştirilmesi yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

Belediyelerin planlamaya ve yapılaşmaya ilişkin hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla mücavir alan tespitleri onaylanmakta, söz konusu tekliflerin sağlıklı hazırlanabilmesi için yerel yönetimlere rehberlik yapılmaktadır. Bu kapsamda Ekim ayı sonu itibarıyla 21 adet mücavir alan onama işlemi yapılmıştır.

“Kırsal Alanlarda Yöresel Doku ve Mimari Özelliklerin Belirlenmesi ve Yaygınlaştırılması Projesi” ile kırsal yerleşimlerin kalitesinin artırılması ve estetik niteliklerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Arz-talep dengelerini ve alım gücünü dikkate alan örnek modellerin geliştirileceği ve destekleneceği proje ile yöre kültür ve ekolojisine uygun mimaride, kaliteli konutlar üretilecek ve aynı zamanda deprem, toprak kayması, sel gibi doğal afetlere karşı güvenli yerleşim koşulları temin edilecektir.

“Kırsal Alanlarda Yöresel Doku ve Mimari Özelliklere Uygun Yapılaşmanın Yaygınlaştırılması” projesi kapsamında 2009 yılında Kayseri’de, 2010 yılında Balıkesir’de yapılan çalışmalar tamamlanmıştır. 2011 yılı için bu projenin ülke geneline yaygınlaştırılması amacıyla yatırım projeleri kapsamında Hatay ve Malatya illerinde çalışmalara başlanılmıştır. Projelerin ilk aşama teslimleri yapılmış olup yılsonuna kadar bitirilmesi hedeflenmektedir.

Projenin daha geniş çevrelere duyurulması, kırsal alanda yaşayanlarda bilinç oluşturulması, bu çerçevede halkın yöre mimarisi, doğası ve özgün değerleri hakkında bilgilendirilmeleri adına Balıkesir ilinde geniş katılımlı bir tanıtım ve bilgilendirme toplantısı düzenlenecek ve çeşitli desteklerle projelerin hayata geçirilmesi sağlanacaktır.

Mera ve yaylaların korunarak burada yer alan yapılaşmaların düzen altına alınmasına yönelik ikincil mevzuat çalışmalarına başlanılmış olup Giresun’da bu konuda bir çalıştay yapılacaktır.

Giresun Yaylaları

Balıkesir Yöresel Mimariden bir Kesit

Yerel Yönetimlere Destek Faaliyetleri kapsamında; Bakanlığımız ve Kalkınma Bakanlığınca belirlenen turizm öncelikli yöre belediyelerinin yapacakları düzenleme ve kamulaştırma projelerine katkı niteliğinde yardım yapılmaktadır.

TÜBİTAK'ın Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı kapsamında Bakanlığımızca yürütülen "Koruma Odaklı Kırsal Alan Planlaması: Bir Model Önerisi" projesinin de "Yöresel Doku ve Mimari Özelliklerin Belirlenmesi ve Yaygınlaştırılması" projesinin altyapısına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Proje kapsamında farklı özelliklere sahip 10 ilçe seçilmiş ve çalışmalar başlamıştır. Bunlar, Trabzon'da Maçka, Akçaabat ve Çaykara, Samsun'da Çarşamba ve Havza, Konya'da Beyşehir ve Cihanbeyli, Mersin'de ise Erdemli ve kısmen Silifke ilçeleridir. Toplam 500 köy ve kasaba içeren çalışma alanı büyüklüğü yaklaşık 15.600 km²'dir.

Balıkesir Kırsal Mimarisi

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Bakanlığımızca "Kent Standardında Köy Doğallığında" kırsal yerleşmeler desteklenecektir.

Ülkemizdeki kırsal alanların, yöresel ve doğal yaşam biçimi ile kültürel yapıları korunarak, yaşam kalitesini ve refah düzeyini kentlerdeki seviyeye erişirmek amacıyla çalışmalar yapılacaktır. Bu doğrultuda nüfusumuzun ülke geneline dengeli dağılımının sağlanması, kente köylüyü özendiren konut, altyapı, sosyal donatılar gibi olanakların köylerde de sağlanarak, köylerde yaşam kalitesinin artırılması ve kırsal alanların cazibe merkezi haline getirilmesi gerekmektedir.

Balıkesir Kırsalında Yapı Cepheleri

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Afet tehlikeleri açısından hassas bir coğrafyada bulunan ülkemizde, yerleşim alanlarında afet tehlikelerinin önlenmesi ve afet risklerinin azaltılmasında en etkin yöntemin, planlama sürecinin afete duyarlı planlama yaklaşımı ve risk yönetimini içerecek bir biçimde kurgulanması olduğu bilinmektedir.

Bu yaklaşım; her tür ve ölçekteki planlar hazırlanırken öncelikle mikro bölgeleme ve jeolojik-jeoteknik çalışmalar kapsamında tüm tehlike ve risklerin belirlenmesini, bu verilerin plana entegrasyonu ile yerleşim alanlarının var olan tehlike ve risklerden etkilenmeyecek ya da en az etkilenecek şekilde planlanmasını gerektirmektedir.

Bakanlığımız görev ve yetkileri arasında bulunan plana esas etüt raporlarının incelenmesi ve onaylanmasına ilişkin hizmetlerin hızlı ve etkin bir biçimde yürütülmesi sağlanmaktadır.

Afet etkilerinden korunmuş, sağlıklı ve güvenli yaşam çevreleri oluşturmak için plana esas yerbilimsel etüt çalışmaları olmayan Belediyelerimizin acilen bu etütleri tamamlamasını veya yenilemesini sağlamayı, her tür ve ölçekteki planlama faaliyetlerinin afete duyarlı hale getirilmesini hedeflemekteyiz.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Planlamaya ilişkin ülke düzeyindeki mekânsal gelişme stratejilerinden ruhsat ve parselasyona kadar giden tüm planlama ve uygulama süreçleri yeniden gözden geçirilerek gerekli tedbirleri almak üzere çalışmalarımızı yapacağız. Bu tedbirler arasında mevzuat değişiklikleri olduğu gibi, idarî sistemin yeniden kurgulanması ve kurumsal kapasitenin artırılması gibi tedbirler de yer alacaktır.

Bu bağlamda; Kalkınma Bakanlığıyla birlikte kalkınma politikalarına uygun ulusal ve bölgesel nitelikli mekânsal gelişme stratejileri hazırlanacak ve bu stratejiler kentsel politikalar geliştirilirken referans alınacaktır. Yerel yönetimlerin plan kararlarının bu stratejilere uygunluğu Bakanlığımız tarafından denetlenecektir.

Bu çerçevede, ülkenin sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde, ekonomik, sosyal ve çevresel gelişiminin sağlanması temel ilke olmak üzere ülke, bölge ve kent ölçeğinde planlama kademeleri arasında dikey, sektörler arasında da yatay ilişkiyi güçlendiren bir mekânsal planlama sistemi oluşturulması ve uygulama araçlarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Ülke fiziki mekânında konut, sanayi, tarım, ulaşım, turizm gibi genel arazi kullanımlarını içeren çevre düzeni planları, kalkınma planı ve üst politika belgelerine uygun olarak Bakanlığımızca yapılmaktadır.

- Bakanlıkça Onaylanan Çevre Düzeni Planları (% 46)
- Çevre Düzeni Planı Çalışmaları Devam Etmekte Olan İller (% 26)
- Çevre Düzeni Planı Yapımı İhalesi Yapılan İller (% 7)
- 5302 Sayılı Kanun Uyarınca Çevre Düzeni Planı Yapılan İller (% 18)
- Çevre Düzeni Planı Çalışmalarına Başlanmamış Olan İller (% 3)

Düzey 2 İstatistikî Bölge Birimleri esas alınarak, katılımcı bir anlayışla yapılmakta olan çevre düzeni planları ile düzenli kentleşme ve sanayileşmenin sağlanması, çevrenin korunması, çevre kirliliğinin oluşmadan önlenmesi, kültürel ve doğal değerlerin korunması, yatırımların ve yatırımcıların yönlendirilmesi amaçlanmaktadır. Ülke genelinde tamamlanan çevre düzeni planları, 2011 yılı sonu itibarıyla % 90 seviyesine ulaştırılacaktır. 2014 yılı sonunda Ülkemizin tamamı çevre düzeni planına kavuşacaktır.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Ülkemiz kıyı kaynaklarının etkili ve verimli bir şekilde kullanımını ve korunmasını sağlamak üzere 2007 yılından beri Bütünleşik Kıyı Alanları Projeleri yürütülmekte olup, bu projelerde, kıyı alanlarındaki sorunlar yeni ve bütüncül bir planlama yaklaşımı ile ele alınmaktadır.

Bütünleşik Kıyı Alanları Planlama Projeleri ile kıyı alanlarındaki doğal ve kültürel varlıklarımızda geri dönüşü olmayan kayıpların önüne geçilerek; Ülkemiz kıyı kaynaklarının en yararlı, etkili ve dengeli bir şekilde kullanımını ve korunmasını belirleyecek, koordinasyonu sağlayacak bir hiyerarşik planlama anlayışına ulaşılması ve kıyı alanlarının sorunlarına çözüm sağlanması amaçlanmıştır.

Bu kapsamda; İzmit ve İskenderun Körfezleri ile Samsun ve Antalya illerine yönelik yapılan projelerin uygulamaya dönük planlama çalışmaları tamamlanmış olup, ayrıca 2011 yılı sonunda İzmir ili ile Artvin-Rize illerine ilişkin bütünleşik kıyı alanları çalışmaları sonuçlandırılacaktır.

İzmit Körfezi Bütünleşik Kıyı Master Planı

Samsun Bütünleşik Kıyı Master Planı

Antalya Bütünleşik Kıyı Master Planı

2010 yılında Sinop iline ait Bütünsel Planlama ve Yönetim Projesine ilişkin çalışmalar tamamlanmış olup uygulamaya yönelik planlama çalışmaları devam etmektedir.

Ülkemizdeki kıyı uygulamalarındaki sorunların çözümüne yönelik olarak, kıyı ve etkileşim alanlarının korunması, kullanılması, planlanması ve denetimine yönelik bir dizi proje gerçekleştirilerek tüm kıyılarımızın planlanmasına ilişkin projelerin 2014 yılına kadar tamamlanması hedeflenmektedir.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

İmar planlama çalışmaları kapsamında 2011 yılında;

- 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 7'nci maddesi uyarınca kıyı yapı, tesis ve yatırımlarına ait 83 adet,
  - 3194 sayılı İmar Kanununun 9'uncu maddesi ve Bakanlığımıza diğer kanunlarla verilen yetkiler ile 159 adet,
  - 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu kapsamında 44 adet Boğaziçi İmar Planı değişikliği olmak üzere,
- toplam 266 adet imar planı onay işlemi gerçekleştirilmiştir.

6 Temmuz 2011 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Kıyı Yapı ve Tesislerinde Planlama ve Uygulama Sürecine İlişkin Tebliğ" ile yatırım ortamını iyileştirme kapsamında ve yatırımların hızlı bir şekilde hayata geçirilmesine yönelik kolaylıklar sağlanmıştır. Tebliğ hükümleri ile

iki yılı aşan sürelerle yayılan plan onay süreçleri 90 güne kadar indirilmiş yatırım ve yatırımcının önündeki süreye dayalı engeller aşılmıştır. Böylelikle, bir yandan yatırımların ekonomik hayata bir an önce katılmaları sağlanmış diğer yandan da yapım ve işletme süresince istihdam sağlanarak işsizlik sorununa çözüm getirilmesi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Kıyılarımıza yönelik olarak yürüttüğümüz projelerden birisi de “Türkiye Kıyı Kenar ve Envanter Bilgi Sistemi Projesi”dir. Ülkemiz genelinde kıyı kenar çizgisi tespiti yapılmayan alanlarda kıyı kenar çizgisi tespit işlemlerinin bir an evvel tamamlanması amacıyla “Kıyı Kenar Çizgilerinin Tamamlanması Projesi” yürütülmektedir. Bu çerçevede, ülkemiz deniz, göl ve akarsu kıyılarını da kapsayan ortofoto haritalar temin edilmiştir.

Kıyı Kenar Çizgileri Envanter Çalışmaları

Denizlerimizin kıyı uzunluğu toplam 8590 km. olup bunun % 57'lik kısmının kıyı kenar çizgisi tespiti tamamlanmıştır. Kıyı kenar çizgisi tamamlanan bu alanlara ilişkin tüm bilgi ve belgelerin envanter çalışması yapılarak CBS de kullanılmak üzere veri tabanı oluşturulmuştur.

2011 yılı içerisinde 95 onama işlemi ile 531 adet paftada yaklaşık 266 Km lik kıyı kesimine ait kıyı kenar çizgisi onaması yapılmıştır. Artvin, Rize, Giresun, Trabzon ve Düzce illerinde kıyı kenar çizgisi tespit işlemleri tamamlanma aşamasına gelmiştir.

Ayrıca, proje kapsamında 12 ilin kıyı kenar çizgisi tespitlerinin tamamlanması amacıyla ihale işlemleri yapılmış olup 2011 yılı sonunda bu illerin denizlerine ait kıyı kenar çizgileri tamamlanacaktır. 2012 yılı sonu itibari ile ülkemiz genelinde denizlerimize ait kıyı kenar çizgisi tespit işlemlerinin tamamlanması hedeflenmektedir.

Kıyı Kanununa İlişkin Kavramlar

Kıyı kenar çizgisi tespit çalışmaları kapsamında; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Ercan Havaalanına ait 21 adet hâlihazır haritanın onay işlemi yapılmıştır. Ayrıca İller Bankası A.Ş ile yapılan protokol gereği 32 belediyeye ait hâlihazır haritaların yapım işi ile ilgili ihale işlemleri devam etmektedir.

Tüm bu öncelikler ve hedefler doğrultusunda;

- Başta ülkemiz mekânsal planlama sisteminin yeniden yapılandırılması yoluyla çevresel değerler gözetilerek kentlerimizin ve kırsal yerleşmelerin mekân ve yaşam kalitesi yükseltilecek,

- Kentleri marka kent statüsüne ulaştıracak yöre potansiyelleri araştırılacak,

- Kentlerde çevrenin korunması ile ilgili farkındalık en üst düzeye çıkarılacak,

- Afete hazırlıklı yerleşme ve yapılaşma tanzim ve teşvik edilecek,

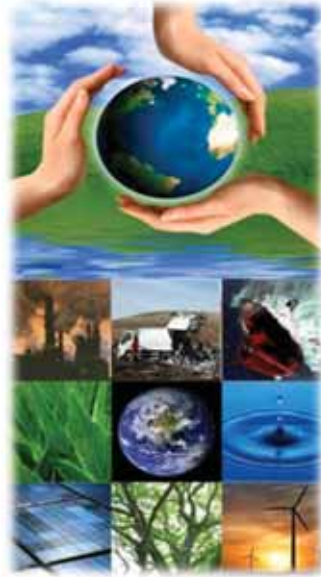
- Ulusal kıyı stratejisi ortaya konulacak,

- Hedefyönelimli ve projemelli çalışmalarla planlama ve kentsel gelişme alanında etkin ve hızlı çözümler üretilecek, yerel kalkınma ve kentsel dönüşüm desteklenecek,

- Yerel yönetimlere rehberlik edilecek ve imara, yapılaşmaya ve yerleşmelere yön verecek bir kurum olma yolunda çalışmalar sürekli olarak yürütülecektir.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü; Hava kalitesinin korunması, hava kirliliği, gürültü ve titreşimin azaltılması veya bertaraf edilmesi için hedef ve ilkeleri belirleyen, atık ve kimyasalların yönetimine ilişkin hedef, politika ve ölçütleri belirleyerek uygulattıran, yeraltı ve yerüstü sularının, denizlerin ve toprağın korunması, kirliliğin önlenmesi veya bertaraf edilmesine ilişkin usul ve esasları tespit eden, iklim değişikliği ve ozon tabakası konusundaki çalışmaları koordine eden strateji belgeleri ve eylem planları hazırlayan ve uygulayan hizmet birimidir.

Aynı zamanda anılan atık ve kimyasallarla kirlenmiş alanların yarattığı riskler ve kirlenmiş alanların iyileştirilmesi, atıkların kaynağında en aza indirilmesi, toplanması, geri kazanılması, bertaraf edilmesi ve arıtılması için gerekli tesislerin ve sistemlerin kurulması çalışmaları da aynı birimce yürütülmektedir.

Avrupa Birliği uyum süreci içerisinde Çevre Faslıyla ilgili olarak toplam 99 direktifin ulusal mevzuata uyumlaştırılması çalışmaları önemli ölçüde tamamlanmış olup, süreç devam etmektedir.

Avrupa Birliği uyum süreci de dikkate alınarak 45 yönetmelik, 15 tebliğ ve 28 genelge olmak üzere toplam 88 mevzuat yürürlüğe konulmuş olup; 10 adet yönetmeliğe ilişkin çalışmalar ise devam etmektedir. Ayrıca, 25 adet uluslararası sözleşme ve protokol kapsamında çalışmalar yürütülmektedir.

Mevzuatla getirilen hedeflere ulaşmak ve çevre standartlarını yükseltmek üzere ulusal ve uluslararası boyutta toplam 105 adet proje yürütülmüş ve yürütülmektedir.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Ülkemizde hava, toprak, su ve gürültü kirliliğini kontrol konusunda gerekli hukuki ve teknik düzenlemeler Bakanlığımız tarafından çıkartılan yönetmelik ve genelgeler ile ele alınmaktadır.

Sanayi kaynaklı kirliliği (atık, su, toprak, gürültü ve hava) entegre bir yaklaşımla kaynağında önlemek ve kontrol etmek amacıyla Avrupa Birliğinde uygulanan entegre kirlilik önleme ve kontrol kavramına uygun bir "Entegre Kirlilik Önleme Birimi" oluşturulmuştur.

Avrupa Birliği Endüstriyel Emisyonlar Direktif'ine yönelik çalışmalar koordinasyon içerisinde yürütülecektir. Bu kapsamda, "Endüstriyel Emisyon Kontrolünün Geliştirilmesi Projesi" ve "Uçucu Organik Emisyonların Kontrolü Projesi" yürütülmektedir. Ayrıca, 2012 yılında "Büyük Yakma Tesisleri Direktifinin Uyumlaştırılması Projesi"nin yapılması hedeflenmiştir. Bu projeler ile düzenleyici etki analizleri de yapılmaktadır. Diğer taraftan, endüstriyel kirlilik kontrolü alanında mevcut en iyi teknikler ve temiz üretim uygulamaları konusunda ülke genelinde ilgili taraflarla işbirliği yapılmaktadır.

Ulusal emisyon envanterinin oluşturulması, çimento ve kireç fabrikalarının yakıt (taşkömürü, petrol, koku) tahsisatının kaldırılması, ithal katı yakıtlarla ilgili olarak; Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın Gümrük Veri Ambar Sistemi (GÜVAS) programına entegre olunması, Avrupa Birliği hava kirliliği mevzuatının ulusal mevzuata aktarılması, kaynak bazında; (sanayi, ısınma, ulaşım) hava kirliliğinin önlenmesi, emisyon kontrolüne ilişkin rehberlerin hazırlanması hedeflenmektedir.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler;

"Kirliliği Kaynağında Çözmek Esastır" ilkesinden hareketle, hava kirliliğinin önlenmesi ve solunabilir temiz bir hava için, Avrupa Birliği'nin ilgili direktifleri de göz önünde bulundurularak; sanayi, ısınma ve motorlu taşıt gibi kirlilik kaynaklarına yönelik gerek yasal düzenlemelerin yapılması, gerekse eylem planlarının hazırlanması ve uygulamada etkinliğin artırılması Bakanlığımızın en önemli hedefleri arasında yer almaktadır.

Hava kirliliğinin önlenmesine yönelik alınacak tedbirlerin uygulanabilmesi için tüm kamu kurumlarının ve halkın desteğinin alınması da önem arz etmektedir.

Halkın hava kalitesi konusunda bilgilendirilmesi için hava kalitesi ölçüm sonuçlarını Bakanlığımızın ulusal hava kalitesi izleme ağı aracılığıyla paylaşıyoruz.

Hava Kirliliği Emisyon kontrolü kapsamında; sanayi, ulaşım ve ısınma kaynaklı hava kirliliğinin, kontrole tabi katı yakıtların ithalatının ve kokuya sebep olan emisyonların kontrolü yapılmaktadır.

Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde sanayi işletmelerinin hava emisyonları değerlendirilmektedir.

Sanayi tesislerine, sanayi kaynaklı hava kirliliğinin önlenmesine yönelik olarak çevre mevzuatı kapsamında Bakanlığımız tarafından 2010 yılı sonuna kadar emisyon izin belgeleri verilmiştir. 2011 yılından itibaren tüm çevresel izinler “çevre izni” altında toplanmıştır.

Emisyon İzin Belgeleri (2003 – 2010)	
A Grubu Emisyon İzin Belgesi	718
B Grubu Emisyon İzin Belgesi	5188

Isınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin azaltılması için yakıt ve yakma tesislerinde denetimler il müdürlükleri tarafından yapılmaktadır.

Hava kalitesinin iyileştirilmesi için; 2010-2014 yıllarını ihtiva eden ve bütün Türkiye’de hava kalitesinin iyileştirilmesine dair “Temiz Hava Eylem Planı” yayımlanmıştır. Bu planla, eldeki veri ve bilgiler ışığında mevcut durum tespiti yapılmış ve geleceğe dair yapılması gereken hususlar belirlenmiştir. Bu çerçevede, il müdürlüklerimiz tarafından temiz hava eylem planları hazırlanarak uygulamaya geçirilmesi sağlanmaktadır. Hedef, bütün altyapının tamamlanarak Avrupa Birliği mevzuatının uygulanmasıdır.

2010 Yılı İthal Yakıt Miktarı ve Uygunluk Belge Sayısı			
Yakıt Amacı	Yakıt Cinsi	Uygunluk Belge Sayısı	İthal Edilen Yakıt Miktarı (Mton)
Isınma	Taşkömürü	1.416	9.296.792
Sanayi	Taşkömürü	546	7.308.644
	Kokluk Bitümenli		
	Taşkömürü	78	5.238.753
	Antrasit	142	936.052
	Kalsine Edilmemiş		
	Petrol Koku	271	2.560.258
	Kalsine Edilmiş		
Petrol Koku	31	155.098	
	SANAYİ TOPLAM	1.068	16.193.206
	GENEL TOPLAM	2.484	25.495.599

Motorlu kara taşıtlarından kaynaklanan egzoz gazı emisyonlarının kontrolü için; Türkiye genelinde, Ekim 2011 itibari ile İl ve İlçelerde faaliyet gösteren TS 12047 Hizmet Yeri Yeterlilik Belgesi bulunan Yetkili Servis İstasyonlarına ve Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanlığı'nın yetki verdiği gerçek veya tüzel kişilerin çalıştırdığı ve TS EN ISO/IEC 17020: 2004 standardını sağlayan 190'ı Araç Muayene İstasyonu olmak üzere, 1351 adet egzoz gazı emisyon ölçümünü yapmaya yetkili istasyon bulunmaktadır.

Egzoz gazı emisyon ölçümlerinin yaygınlaştırılması amacı ile Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanlığı ile yapılan ortak çalışmalar sonucunda; araç muayenesinde egzoz gazı ölçümünün yaptırılmaması ağır kusur olarak değerlendirilmektedir. Bu düzenleme ile 2010 yılında 2009 yılına göre egzoz gazı emisyon ölçümü yaptıran araç sayısında %86,2'lik artış görülmüştür.

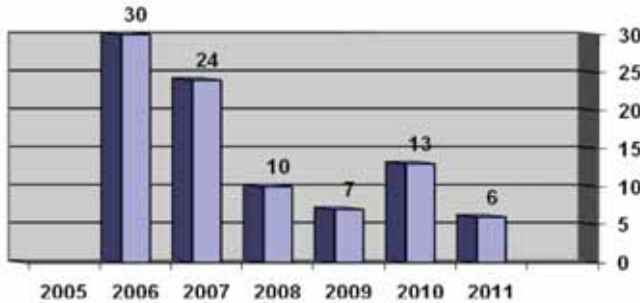
Motorlu taşıtlardan kaynaklanan emisyonların azaltılması için yapılan çalışmaların sonucunda yakıt kalitesi ile ilgili olumlu gelişmeler sağlanmıştır. Özellikle motorin kalitesi ile ilgili önemli adımlar atılmıştır. Motorinin kükürt içeriğinde son 5 yıl içerisinde % 99 oranına kadar azaltım sağlanmıştır.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler;

Bakanlık olarak; "2009–2020 Çevresel Gürültü Eylem Planı"nın uygulanmasıyla birlikte insanlarımızın gürültüden uzak, sessiz ve sakin daha huzurlu, daha sağlıklı, kaliteli bir çevrede yaşamalarını gaye edinmekteyiz.

Ülkemizde çevresel gürültü konusunda çalışmalar Avrupa Birliği Çevresel Gürültü Direktifine de tam uyumlu olarak hazırlanmış olan "Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği" kapsamında yürütülmektedir.

Gürültünün kontrol altına alınmasına yönelik denetimler yapılmaktadır. Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği ile belediye başkanlıklarına yetki devri yapılmıştır.

Yetki Devri Yapılan Belediyelerin 2006-2011 Yıllarına Göre Dağılımı Grafiği

Ülkemiz genelinde eğlence hizmeti veren tüm işletmelerin bir yazılım sistemi dâhilinde izlenebilirliği ve gürültü kapsamında ilgili mevzuat çerçevesinde işleyişlerinin sağlanması amacıyla “Eğlence Yerleri Bilgi Sistemi” yazılımı oluşturulmuştur.

Türkiye genelinde gürültü sorununun belirlenmesi ve gerekli kontrol tedbirlerinin alınabilmesi için gürültü haritalarının ve eylem planlarının hazırlanması gerekmektedir.

Çevresel Gürültü Direktifinin uygulanmasına yönelik Türkiye’nin kapasitesinin güçlendirilmesi için “Avrupa Birliği Çevresel Gürültü Direktifi Uygulama Kapasitesi” adı altında proje önerilmiş ve söz konusu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından kabul edilmiştir.

Projenin tahmini başlangıç ve bitiş tarihi 2012-2014 (30 ay) olup, Proje kapsamında 7 ilde (İstanbul, Bursa, İzmir, Kocaeli, Ankara, Adana ve Samsun) nihai gürültü haritası hazırlanacak ve seçilen diğer pilot illerde gürültü haritası uygulama çalışmaları ile kurumsal kapasite geliştirilecektir.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Ülkemiz 24 Mayıs 2004 tarihinde, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi’ne 26 Ağustos 2009 tarihinde de Kyoto Protokolü’ne resmen taraf olmuştur. Bakanlığımız, Sözleşmenin ulusal odak noktası olarak iklim değişikliği ile alakalı ulusal ve uluslararası faaliyetlerin koordinasyonunu yapmaktadır.

Sözleşme yükümlülüğü gereği olan İklim Değişikliği II. Ulusal Bildirimin 2011 yılı sonu tamamlanması hedeflenmektedir.

Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülen ve Ağustos 2008 tarihinde başlatılan ve 2011 yılı sonunda tamamlanması hedeflenen Türkiye’nin İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması Projesi kapsamında, Seyhan Nehri Havzası’nda toplum esaslı uyum kapasitesinin geliştirilmesi ve bilinçlendirmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır. Ayrıca, Ülkemizin İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi Belgesi tamamlanmak üzere olup bu yıl sonuna kadar kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Önümüzdeki dönemde ise “İklim Değişikliğine Uyum ile İlgili Bölgesel ve Sektörel Etkilenebilirliğin Belirlenmesi Projesi” kapsamında yeni bir projenin hayata geçirilmesi öngörülmektedir.

Ülke olarak, küresel işbirliği ruhu içerisinde iklim değişikliği ile mücadelede birçok adımlar attık ve atmaya devam ediyoruz. Bu konuda en son olarak 2011-2023 yılları arasında takip edeceğimiz yol haritası niteliği taşıyan İklim Değişikliği Eylem Planını (İDEP) da tamamladık.

İklim Değişikliği Eylem Planımız ile Ülkemizde Enerji Arzı, Sanayi, Ormancılık, Tarım, Binalar, Ulaştırma, İklim Değişikliğine Uyum ve Atık sektörlerini kapsayan iklim değişikliği ile mücadelede kısa, orta ve uzun vadeli hedefler ortaya konulmuştur. İDEP; ekonomi, enerji ve ekoloji olgusunu bir arada ele alarak bütüncül bir bakış açısıyla yönetim stratejisini belirlemeyi hedeflemektedir.

Kyoto Protokolü'nün yürürlüğe girmesinden bu yana hızla yaygınlaşan emisyon ticareti, iklim değişikliği ile mücadelede önemli bir iktisadi araç olarak yerini almaya devam etmektedir.

Kyoto Protokolü'nün emisyon ticareti mekanizmalarından yararlanamayan Türkiye'de Gönüllü Karbon Piyasası'nda 150'nin üzerinde proje geliştirilmiştir. Projelerin çoğunluğu hidroelektrik, rüzgâr ve jeotermal gibi yenilenebilir enerji alanında olup, bunun yanı sıra atıktan enerji üretimi ve biyo-kütle alanında projeler de yer almaktadır. Bu çerçevede; Gönüllü Karbon Piyasasında geliştirilen projelerin kayıt altına alınmasına ilişkin karbon kayıt sistemi Bakanlığımızca oluşturulmuştur.

Bakanlığımız çalışma hızını kesmeden sanayi tesislerinden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının izlenmesi, doğrulanması, raporlanması ve kayıt sisteminin oluşturulmasına ilişkin mevzuat çalışmalarına başlamıştır.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler;

İklim değişikliği ile mücadele alanında günümüz dünyasında yeni ekonomi ve kalkınma anlayışları gelişmeye başlamıştır. "Düşük Karbonlu Kalkınma" diye adlandırılan bu model ile çevre ve doğal kaynak kullanımları üzerindeki baskının en aza indirilerek, üretim ve tüketim zincirinde enerji ve su sarfiyatlarının en az seviyede tutulması, çevre dostu yeni enerji kaynaklarının enerji piyasasına teşviklerle arz edilmesi öngörülmektedir.

Bu çerçevede; hibrit otomobiller, çevre dostu teknolojiler, yeşil binalar ve eko-kentler, ormanların korunması ve geliştirilmesi gibi alanlarda yapılan yatırımları teşvik etmek, rekabet ve kalkınma ortamında anahtar role sahip olacaktır.

Şehirlerimizde enerji, ulaşım, konut, arazi planlaması ve atık yönetimi ile halk sağlığı gibi konuların iklim değişikliği kapsamında ele alınarak, iklim dostu şehirler oluşturmaya yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Bununla birlikte Türkiye uluslararası iklim müzakerelerine de yapıcı şekilde katılmaya devam etmekte olup, 2012 sonrası için iklim değişikliği sorunuyla etkili mücadele edecek adil bir anlaşma sağlanması amacıyla sorumluluklarını yerine getirmeye devam etmektedir.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler;

Ülkemizin taraf olduğu “Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü” ile alakalı ulusal ve uluslararası çalışmalar Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülmektedir.

Ozon tabakasını incelten Hidrokloroflorokarbon (HCFC) gazlarının sonlandırılmasına yönelik “HCFC Sonlandırma Yönetim Planının Hazırlanması Projesi” yürütülmektedir.

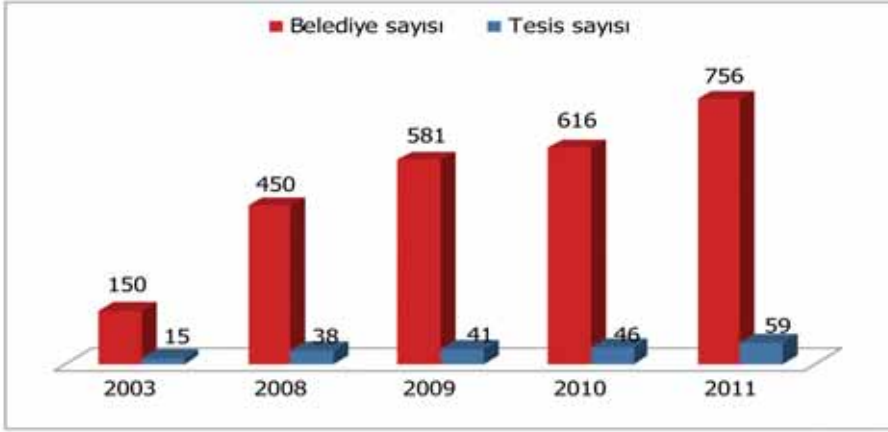
Önümüzdeki yıl içerisinde, soğutma sektöründe HCFC gazlarının azaltılmasına ve piyasada var olan Ozon tabakasını incelten maddelerin bertarafına dair çalışmalar başlatılacaktır.

Montreal Protokolü kapsamında ozon tabakasını incelten maddelerin bertarafında ülkemiz en başarılı ülkeler arasında yer almaktadır.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Bakanlığımızca; katı atık meselesinin çözümünde Mahalli İdare Birlikleri vasıtasıyla en geniş bölgenin faydalanabileceği “Katı Atık Bertaraf Tesisleri”nin hayata geçirilmesinin önemli ölçüde etkili olacağı değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede, Ülke genelinde mevcut 59 adet katı atık düzenli depolama tesisi ile yaklaşık 756 belediyede 41 milyonluk nüfusa hizmet verilmektedir. İnşaatı devam eden tesislerin işletmeye alınması ile katı atık bertaraf tesisi sayısının 2012 yılı sonu itibarıyla 80’e çıkarılması ve 1025 belediyede 46 milyon nüfusa hizmet verilmesi hedeflenmektedir.

Yıllara Göre Düzenli Depolama Tesis Sayısı-Belediye Sayısı Dağılımı

2002 Katılım Öncesi Mali Yardım Programı'nda yer alan "Türkiye için Çevre Alanında Kapasite Geliştirilmesi Projesi" kapsamında inşaatı tamamlanan Kuşadası ve Çanakkale katı atık bertaraf tesisi işletmeye alınmıştır. 2006 Yılı Katılım Öncesi Mali Yardım çerçevesinde 3 ilde yürütülen projeler çerçevesinde Kütahya katı atık bertaraf tesisi işletmeye alınmış olup Amasya ve Bitlis katı atık bertaraf tesisleri izin-lisans aşamasındadır. 2007-2009 Dönemi Çevre Operasyonel Programı Kapsamında Konya (Merkez), Balıkesir, Çorum, Van, Batman katı atık bertaraf tesisi projelerinin ÇED ve Fizibilite çalışmaları tamamlanmış olup Konya-Ereğli'de ise fizibilite çalışmaları devam etmektedir.

Katı Atık Tesisleri (2003, 2008-2012)						
	2003	2008	2009	2010	2011	2012
Katı Atık Tesisi	15	38	41	46	59	80
Belediye Sayısı	150	450	581	616	756	1025
Hizmet Verilen Nüfus (milyon)	23	29	32	36,5	41	46

TÜBİTAK ile atık madeni yağların izleme sisteminin kurulması için KAMAG projeleri kapsamında "Atık Madeni Yağların Kontrol ve İzleme Sisteminin Oluşturulması Projesi" ile bir sistem geliştirilmiştir.

Bakanlığımız ile PETDER (Petrol Sanayi Derneği) arasında imzalanan

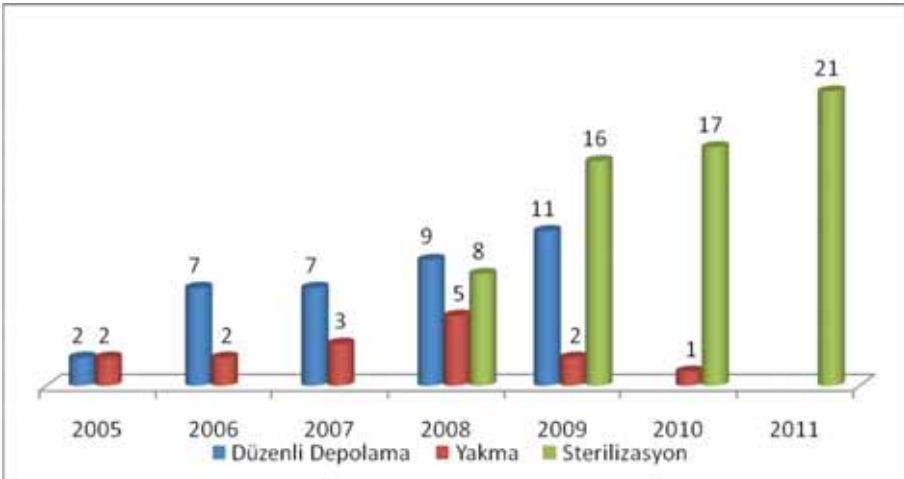
“Bir Varil Bir Ağaç” isimli ağaçlandırma protokolü çerçevesinde, atık motor yağlarının toplanması faaliyetinin çevre ve insan sağlığı açısından tehlike arz eden sahalarda iyileştirici katkı sağlaması amacıyla toplanan her bir varil atık motor yağına karşılık 1 fidan dikilecektir.

“Tehlikeli Atık Yönetim Sisteminin İyileştirilmesi Projesi” ile Türkiye’de sanayiden kaynaklanan tehlikeli atıkların mevzuata uygun olarak bertarafı için ülke çapında birbiriyle uyumlu olan altyapıların oluşturulması hedeflenmektedir.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Tıbbi atıklar yakılarak veya düzenli depolanarak bertaraf edilebilmekte veya sterilize edilerek zararsız hale getirilmektedir. “Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin” yürürlüğe girmesi ile birlikte enfeksiyon yapıcı olarak tanımlanan, herhangi bir ön işleme tabi tutulmamış tıp ve veterinerlik kuruluşlarından kaynaklanan tıbbi atıkların düzenli depolama alanlarına kabul edilmesi yasaklanmıştır.

Mevcut sterilizasyon tesislerinin çevre illere de hizmet vermesini sağlamak amacı ile yayımlanan genelgenin uygulanması ile birlikte bu yıl itibarıyla 21 tesisle 64 il’e hizmet verilmeye başlanmıştır.

Yıllara Göre Tıbbi Atık Bertaraf Tesis Sayısı

Atık yağların toplanması ve geri kazanımı konusunda 34 adet tesise geri kazanım lisansı verilmiştir. Bu tesislerin toplam kapasitesi 122.500 ton/yıl’dır.

Günümüz teknolojisi ile birlikte hızla artan bir atık türü olan elektrikli ve elektronik eşya atıklarına ilişkin olarak "Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği" ilgili Avrupa Birliği direktifine uygun olarak hazırlanmış olup, 2012 yılının ilk çeyreğinde yayımlanacaktır.

Atık akümülatör konusunda 19 adet geri kazanım tesisi lisanslandırılmıştır. Bu tesislerin toplam kapasiteleri yaklaşık 182.289 ton/yıldır. Atık akümülatörlerin toplanması konusunda Akümülatör ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği (AKÜDER) ve Tüm Akü ve İthalatçıları Derneği (TÜMAKÜDER) Bakanlığımızca yetkilendirilmiştir. Atık pillerin toplanması konusunda ise Taşınabilir Pil Üreticileri ve İthalatçıları Derneği (TAP) Bakanlığımızca yetkilendirilmiştir.

Ömrünü tamamlamış lastik konusunda 16 adet geri kazanım tesisi lisanslandırılmıştır. Bu tesislerin toplam kapasiteleri yaklaşık 101.000 ton/yıldır. Ömrünü tamamlamış lastiklerin toplanması konusunda Lastik Sanayicileri Derneği (LASDER) Bakanlığımızca yetkilendirilmiştir.

Ömrünü Tamamlamış Araçlar konusunda 997 adet araç teslim yeri ve 50 adet geçici depolama alanı lisanslı olarak, atık elektrikli ve elektronik eşya konusunda ise 17 adet işleme tesisi Bakanlığımızdan almış olduğu uygunluk yazısı ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

Atık bitkisel yağ konusunda 2011 yılı itibari ile toplam 21 adet geri kazanım tesisi lisanslandırılmıştır. Bu tesislerin toplam kapasitesi 333.765 ton'dur.

Sanayiden kaynaklanan tehlikeli atıklar, "Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" çerçevesinde toplanmakta ve geri kazanılmaktadır.

Bakanlığımızca Lisans Verilmiş Tehlikeli Atık Geri Kazanım / Bertaraf Tesisleri Adet ve Kapasiteleri				
TESİSİN TÜRÜ	2003		2011 (Eylül sonu)	
	Adet	Kapasite	Adet	Kapasite
Tehlikeli Atık Yakma Tesisi	1	35.000	3	60.250
Tehlikeli Atık Düzenli Depolama Tesisi	1	160.000	4	282.084
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi	18	80.000	192	900.000
Lisans Verilen Birlikte Yakma Tesisleri	--	---	28	460.000
TOPLAM	20	275.000	227	1.702.334

Tehlikeli atıkların yurtdışında bertarafı, "Tehlikeli Atıkların Sınır Ötesine Taşınması ve Bertarafına İlişkin Basel Sözleşmesi" kapsamında yürütülmekte olup, ön bildirim (notifikasyon) işlemleri gerçekleştirilmektedir. Bu doğrultuda; 2011 yılında 30.000 ton tehlikeli atığın yurt dışında bertaraf edilmesi amacıyla müracaatları alınmış olup, Basel Sözleşmesi kapsamında ön bildirim işlemleri ve buna bağlı ihracat prosedürü devam etmektedir.

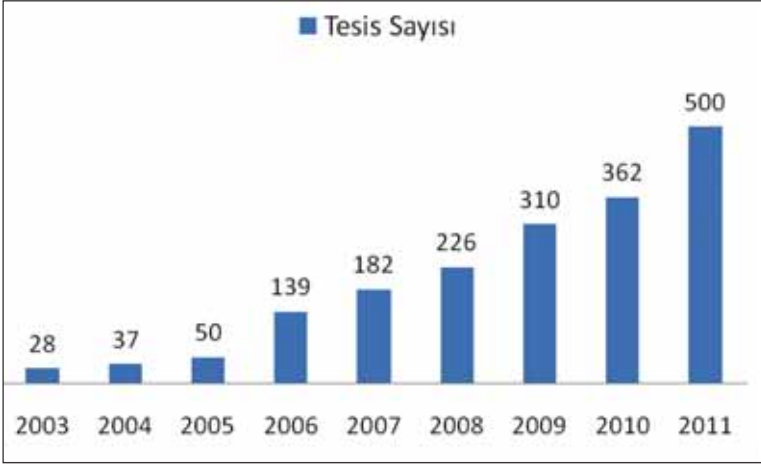
"Maden Atıklarının Yönetimi Projesi" Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali İşbirliği kapsamında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile birlikte hazırlanan eşleştirme ve teknik yardım ihtiva eden maden atıklarının yönetimi konusundaki proje başvurusu Avrupa Komisyonu tarafından kabul edilmiş ve çalışmalar başlatılmıştır.

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 24 Ağustos 2011 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasıyla alakalı hususları içeren planlar 2008 yılından itibaren Belediyeler tarafından hazırlanmakta ve Bakanlığımızca onaylanmaktadır. 304 belediyenin Ambalaj Atıkları Yönetim Planı onaylanmış olup, takribi olarak 37 milyon nüfusun atıklarının ayrı toplaması çalışmalarına başlanmıştır.

Ambalaj üreten ve ürünlerini ambalajlı olarak satışa sunan 13468 işletme kayıt altına alınmıştır.

Ambalaj atığı toplayan, ayıran ve geri dönüştüren işletmelerin lisanslandırma çalışmaları devam etmektedir. 2010 yılı itibarıyla 362 olan lisanslı veya geçici faaliyet belgeli tesis sayısı 2011 yılında 500'e ulaşmıştır.

Yıllar İtibarıyla Lisans Verilen Ambalaj Atığı Toplama-Ayırtma ve Geri Dönüşüm Tesisi Sayısı

Ambalajı üretenler, ürünlerini ambalajlı olarak satışa sunanlar, ambalaj atığını toplayan ayıran ve geri dönüştüren işletmeler aylık veya yıllık olarak üretimleriyle alakalı bilgilerini on-line olarak göndermektedirler. Bu veriler yıllık olarak yayınlanmaktadır.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Çevre yönetimi ve kirliliğin önlenmesi hususunda su ve toprak kaynaklarının muhafazası önemli bir yer teşkil etmektedir. Su kaynaklarımızın mevcut su kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi için önce niteliklerinin bilinmesine ve daha sonra, koruma-kullanma dengesi çerçevesinde, koruma ilkelerinin belirlenmesine ihtiyaç vardır.

Bakanlık olarak havza bazında kısa, orta ve uzun vadede hedeflerimizi belirleyerek yol haritamızı oluşturmuş bulunmaktayız.

Su kalitesi ve kirliliği dikkate alınarak havza bazında, yapılan önceliklendirmeler neticesinde Akarçay, Gediz ve Ergene Havzalarında

bölgesel çalışmalar yapılmaktadır.

Bu kapsamda; Bakanlığımız tarafından Akarçay Havzasında Afyonkarahisar, Bolvadin, Çay, Şuhut, Sultandağı'nın da yer aldığı toplam 13 noktada merkezi atık su arıtma tesisleri planlanmış ve projeleri tamamlanmış olup, bunlardan Afyonkarahisar, Şuhut ve Düzağaç merkezi atık su arıtma tesisleri tamamlanarak işletmeye alınmıştır.

Ayrıca, Çay Belediyesinin atık su arıtma tesisi inşaat ihalesi yapılmıştır.

Gediz havzasında yer alan Manisa, Salihli, Turgutlu, Alaşehir, Akhisar, Demirci, Kula Belediyeleri atık su arıtma tesislerinin projeleri onaylanmış olup, Kula Belediyesi atık su arıtma tesisi inşaatını tamamlamış, Akhisar Belediyesi ise atık su arıtma tesisi inşaatına başlamıştır.

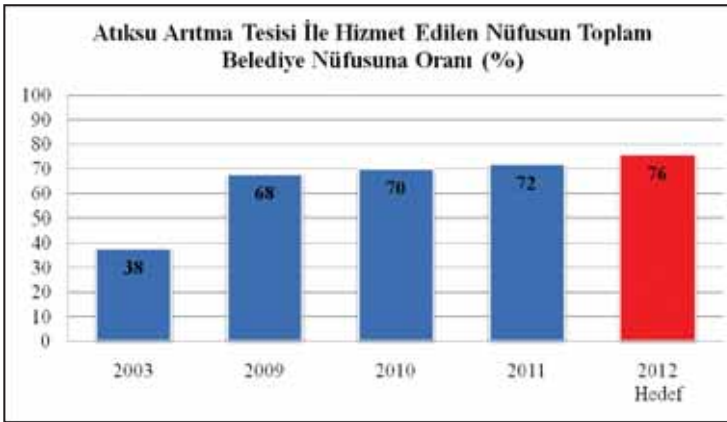
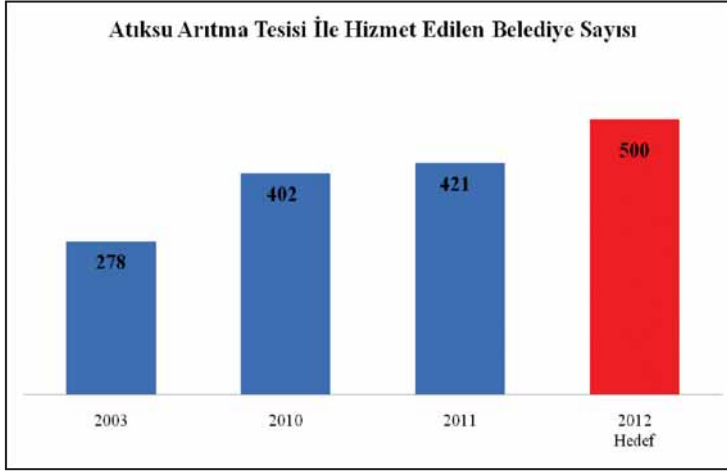
Ergene havzasında Çorlu, Çerkezköy, Keşan, Uzunköprü, Malkara, Pınarhisar, Babaeski, Hayrabolu, Lüleburgaz, Muratlı, Kırklareli, Saray, Vize Belediyeleri atık su arıtma tesislerinin yapımına en kısa sürede başlanacak olup, havzadaki dağınık halde bulunan sanayilerin atık suları 3 merkezi noktada toplanarak arıtılması planlanmıştır.

Bakanlığımızca yukarıdaki havzalarda yer alan Belediyelere olduğu gibi Ülkemizdeki tüm Belediyelere mali ve teknik destek verilmekte ve gerekli takip yapılmaktadır.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Ülkemizde çevreyi koruma amaçlı yapılan çalışmalar ve Bakanlığımızca verilen maddi ve teknik destekler sonucunda son yıllarda kanalizasyon şebekesi ve atık su arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye sayısında ve kanalizasyon ve atık su arıtma hizmeti verilen nüfusta önemli artış olmuştur.

2003 yılında atık su arıtma tesisi ile hizmet verilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı % 38 iken, 2011 yılında bu oran % 72'ye ulaşmıştır. Yine atık su arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye sayısı 2003 yılında 278 iken bu yıl itibari ile 421'e yükselmiştir.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Avrupa Birliği Çevre Faslı müzakerelere açılmış olup, su sektörü altında yer alan atık su ile alakalı uyum çalışmaları Bakanlığımız tarafından koordine edilmektedir.

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Programı (IPA) çerçevesinde; gerçekleştirilmekte olan 23 adet içme suyu temini ve atık su altyapı projelerine dair teknik yardım projesi kapsamında belediyelerin atık su arıtma tesisi ihale süreçleri devam etmektedir. Buna ilaveten bazı belediyelerin ise master plan, ÇED, fizibilite ve tasarım raporları hazırlanması işi başlatılmıştır.

İçme suyu temini projelerine dair teknik yardım projesi kapsamında 8 belediye için (Akçaabat, Bulancak, Doğubayazıt, Erciş, Erzincan, Manavgat,

Nizip ve Silvan) Avrupa Birliği standartlarında Master Plan, ÇED, Fizibilite ve Tasarım Raporlarının ve İhale dokümanlarının hazırlanması çalışmaları tamamlanmış ve IPA müracaatları yapılmıştır. Kabul edilen projelerin müşavirlik ve inşaat sözleşmeleri için ihale süreçleri devam etmektedir.

Ayrıca atık su arıtma tesisi, kanalizasyon, içme suyu ve yağmur suyu yatırımlarını ihtiva eden “Türkiye’de 16 Belediye İçin Atık Su Arıtma Tesisi Hazırlanmasına Yönelik Teknik Yardım Projesi” kapsamında Erzurum, Bartın, Ceyhan, Adıyaman, Polatlı, Siverek, Seydişehir, Çarşamba, Diyarbakır, Erdemli, Akşehir, Aksaray, Merzifon, Lüleburgaz, Amasya ve Soma Belediyelerine Avrupa Birliği standartlarında Finansal ve Operasyonel Performans iyileştirme Değerlendirmesi (FOPIR), Master Plan, ÇED, Fizibilite Raporları, Tasarım Raporları hazırlanmış olup, IPA müracaatları yapılmıştır. Avrupa Birliği tarafından uygun görülen belediyelerin atık su arıtma tesisi ihale süreçleri devam etmektedir.

Şanlıurfa Belediyesi atık su arıtma tesisi proje aşamasında olup, Kahramanmaraş Belediyesi atık su arıtma tesisi ise fizibilite aşamasındadır.

Ordu atık su arıtma tesisi inşaatının finansmanı IPA kapsamında temin edilecek olup, ihale aşaması sonuçlandırılmıştır.

IPA Öncesi Avrupa Birliği Fonlarından faydalanan Tokat ve Nevşehir atık su arıtma tesisleri ise işletmeye alınmıştır.

Bunlarla birlikte ikinci bir paket olarak IPA Programı Kapsamında 21 adet Belediyenin Entegre Su (içme suyu ve atık su) ve 16 adet Belediyenin Katı Atık Yönetimi Projesinin ÇED, fizibilite, master planı, IPA müracaat paketleri ve ihale dosyalarının hazırlanması süreci başlatılmıştır. Bunların şartnameleri hazırlanmış, ihaleye katılmaya ilgili ön yeterlilik aşamaları tamamlanarak tekliflerin istenilmesi sürecine geçilmiştir.

Su ve toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla Bakanlığımız, Avrupa Birliği uyum sürecine paralel olarak çevresel yatırım ve düzenlemelere hız vermiştir. Bu kapsamda, ülkemizin su ve toprak kaynaklarının korunması yönünde üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve ilgili sektörlerle birlikte çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu itibarla; kentsel atık su arıtma tesislerinden kaynaklanan çamurların işleme ve bertarafında ülke ölçeğinde belirlenecek esaslardan oluşacak bir arıtma çamuru yönetim sisteminin oluşturulması maksadıyla TÜBİTAK

Kamu Kurumları Araştırma Projelerini Destekleme (KAMAG) programına sunulan “Evsel/Kentsel Arıtma Çamurlarının Yönetimi” Projesi başlamış ve 2013 yılında tamamlanacaktır. Bu çalışmaların çıktıları Bakanlığımız için Avrupa Birliği sürecinde önemli katkılar sağlamış olacaktır.

Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar İçin Yönetim Sistemi Geliştirilmesi Projesi kapsamında ise; toprağın kirlenmesinin önlenmesi, kirlenmenin mevcut olduğu veya olması muhtemel sahaların ve sektörlerin tespit edilmesi, kayıt altına alınması, kirlenmiş toprakların ve sahaların temizlenmesi ve izlenmesi amaçlanmış, proje sonuçları uyarınca “Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik” yayımlanmıştır.

Buna göre kirlenme riskinin bulunduğu sahalarda ilgililer, kirlenmiş sahalarda ise, kirletenler kirlenmeyi durduracak, kirlenme boyutunu tespit edecek, kirlenmenin etkilerini gidermek için gerekli çalışmaları yapacak ve harcamaları karşılayacaklardır.

Noktasal kaynaklı kirlenmiş sahalara ile ilgili envanter bilgilerinin sistematik bir yapılanma ile muhafaza edilmesini, güncellenmesini, sürdürülebilirliğini ve gerektiğinde bu bilgilere hızlı bir şekilde erişimin sağlanmasını mümkün kılmak amacıyla geliştirilecek “Kirlenmiş Sahalar Bilgi Sistemi” kullanılacaktır.

Çevrenin korunması ve belediyelere yardımcı olmak maksadı ile 2.500, 5.000, 7.500 ve 10.000 nüfuslu yerleşim birimleri için “Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisleri Tip Uygulama Projeleri” hazırlanmış olup, 2011 yılında 184 adet Belediyeye talepleri doğrultusunda uygun projeler ücretsiz olarak verilmiştir. Ayrıca, Bakanlığımız tarafından 2011 yılında 74 atık su arıtma tesisi (AAT) proje onayı yapılmıştır.

Bakanlığımız tarafından; atık su arıtma tesisi yönetimlerini teşvik etmek amacıyla mevzuata uygun olarak çalıştırılan atık su arıtma tesislerine ait enerji giderlerinin yüzde ellisinin karşılanması amacıyla 2011 yılında Teşvik Yönetmeliği kapsamında 185 işletmeye AAT Geri Ödeme Belgesi verilmiş olup, bu kapsamda 2011 yılı sonuna kadar söz konusu işletmelere gerekli ödemeler yapılacaktır.

Çevresel radyoaktivitenin belirlenmesi amacıyla Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) ile Bakanlığımız arasında yapılan protokol hükümleri çerçevesinde 81 ilden toprak ve içme suyu örnekleri alınmakta ve TAEK analiz ve çalışmalarına destek sağlanmaktadır.

Ergene Nehri debisinin dörtte üçünün evsel ve endüstriyel atık sularından oluşması sebebiyle, havzadaki tüm tesisler atık sularını mevzuata uygun olarak arıtsalar dahi, nehrin su kalitesinin hedeflenen II. sınıf su kalitesine yükselmesi mümkün olmayacağından, 1 Kasım 2011 tarihli Genelge ile Ergene nehrinde deşarj standartları yeniden belirlenmiştir. Söz konusu deşarj standartlarına 6 Mayıs 2014 tarihine kadar uyum sağlanacaktır.

Tekstil sektörünün çevreye olabilecek olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi, çevreyle uyumlu yönetiminin sağlanması için üretim sırasında suya/havaya/toprağa verilecek her türlü emisyon, deşarj ve atıkların kontrolü ile hammadde ve enerjinin etkin kullanımı ve temiz üretim teknolojilerinin kullanımının sağlanarak kirliliğin kaynağında önlenmesi ile sektörün çevreye olan etkisinin mümkün olan en alt düzeye indirilmesi amacıyla "Tekstil Sektöründe Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Tebliği Taslağı" hazırlanmış olup, yayımlanmak üzere en kısa sürede Başbakanlığa gönderilecektir.

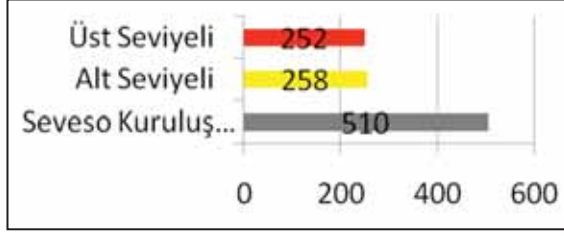
Diğer taraftan; günün gelişen şartları, uygulamada yaşanan sorunlar ve Avrupa Birliği Mevzuatı uyum çalışmaları da dikkate alınarak Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği revize çalışmaları da başlatılmış ve 2011 yılı sonu itibarıyla tamamlanacaktır.

Sayın Başkan, Değerli milletvekilleri;

İnsan sağlığı ve çevreyi kimyasalların olumsuz etkilerinden koruma amacıyla çıkarılan "Kimyasalların Envanteri ve Kontrolü Hakkında Yönetmelik" gereğince Ülkemizde üretilen veya ithal edilen kimyasalların ilk resmi envanteri için önceki üç yılı kapsayan veri girişleri 2011 yılı Mart ayında tamamlanmıştır. Elde edilen verilerin analiz edilmesi sonucunda, Ağustos ayında da Ülkemizde 1000 ton ve üzeri üretilen veya ithal edilen kimyasal maddelerin listesi yayımlanmıştır. Buna ilaveten, Ülkemizde insan sağlığı ve çevre açısından risk taşıyan kimyasalların belirlenebilmesi için önceliklendirme çalışmaları devam etmektedir.

Tehlikeli maddelerin dahil olduğu büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve çevresel etkilerinin en aza indirilmesi amacıyla büyük endüstriyel kaza riski taşıyan sanayi kuruluşları belirlenmiştir. "Çevre Bilgi Sistemi" altında faaliyet gösteren "Seveso Bildirim Sistemi" vasıtasıyla Ülkemizde faaliyet gösteren ve tehlikeli madde bulunduran kuruluşlar 18 Şubat 2011 tarihine kadar bildirimlerini gerçekleştirerek Seveso kategorilerini belirlemişlerdir.

Ülkemizde Bulunan Alt ve Üst Seviyeli Kuruluşlar

Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmeliğin uygulamasına yönelik olarak Bildirim Rehberi, Acil Durum Planları Rehberi ve Kamunun Bilgilendirilmesi Rehberi Bakanlığımızca, Güvenlik Raporu Rehberi ise Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanmıştır. Bunun yanı sıra Seveso Denetimlerine ilişkin olarak “Denetim Tebliği” iki Bakanlık tarafından hazırlanmaktadır.

IPA I. Bileşeni altında finanse edilecek olan “Seveso-II Direktifi İçin Uygulama Kapasitesi Projesi” ile Seveso- II Direktifi’nin uygulanmasından sorumlu olan merkezi ve yerel organların kurumsal ve idari kapasitelerinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir. 2012 yılı içinde başlatılması planlanan proje kapsamında uygulama kapasitesinin artırılması için eğitimler verilecektir ve seçilen bir pilot bölgede Seveso- II Direktifinin tüm uygulamaları gerçekleştirilecektir.

Bölgesel Çevre Merkezi (REC) Türkiye Ofisi tarafından yürütülmekte olan “Çevre Alanında Kapasite Geliştirme Projesi” kapsamında, Seveso-II Direktifi için Düzenleyici Etki Analizi (DEA) çalışması yapılmıştır. Seçilen 4 bölgede (Adana, İzmir, Kocaeli, İstanbul) “Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir. Çalışmaların 2012 yılının ilk çeyreğinde tamamlanması planlanmaktadır.

“Kalıcı Organik Kirleticilere (KOK) İlişkin Stockholm Sözleşmesi”ne eklenen 10 adet yeni kimyasal maddeye göre Ulusal Uygulama Planı’nın güncellenmesi projesinin 2012 ortalarında başlatılması ve 2013 yılı ortalarında bitirilmesi planlanmaktadır.

Önümüzdeki 2 yıllık dönemdeki kimyasalların yönetimi konusunda; 2010 yılında taraf olduğumuz “Kalıcı Organik Kirleticilere (KOK) İlişkin Stockholm Sözleşmesinden” kaynaklanan yükümlülüklerimizi tam anlamıyla yerine getirmek ve “Bazı Tehlikeli Kimyasalların Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne İlişkin Rotterdam Sözleşmesi’ne” taraf olunması hedeflenmektedir.

Ayrıca, Ülkemizde Kalıcı Organik Kirleticilerin kalıntılarının bertarafı ve emisyonlarının azaltılması için büyük çaplı proje hazırlıkları devam etmektedir.

Avrupa Birliği'nin önemli kimyasal mevzuatı olan REACH Tüzüğüne uyumlaştırmak için hazırlanan REACH Kimyasallar Projesi kapsamında etki analizi çalışmalarının yapılması ve ilgili kurum/kuruluş ve sivil toplum kuruluşlarına tüzükle ilgili eğitimler verilmesi hedeflenmektedir.

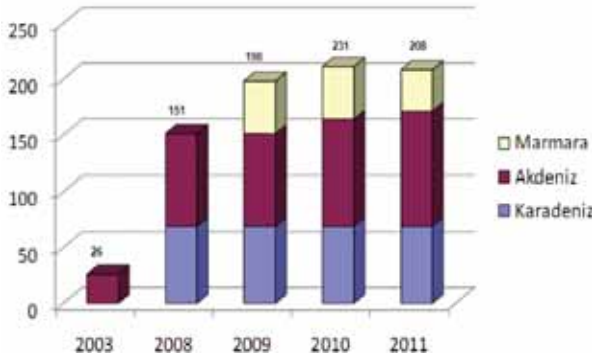
Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmeliğin uygulanmasında sorumluluğu bulunan sanayicilerin ve yerel yönetimlerin uygulama kapasitelerinin artırılması için çalışma programı oluşturulacak ve bu program dâhilinde çalıştaylar, seminerler, karşılıklı ortak çalışmalar düzenlenecektir.

Seveso Bildirim Sisteminden elde edilen güncel verilere göre kapsam dâhilinde kalan kuruluşlardan alt seviyelilerin "Büyük Kaza Önleme Politikası" (BKÖP) belgeleri üst seviyeli kuruluşların da "Dahili Acil Durum Planları"nı hazırlamaları ve 2012 yılı içerisinde tamamlanması hedeflenmektedir.

Sayın Başkan, Değerli milletvekilleri;

Bilindiği üzere, 8590 km kıyı uzunluğu ile Ülkemiz farklı ekolojik, fiziksel, hidromorfolojik özelliklere sahip 4 farklı denizle çevrili bir deniz ülkesidir.

Gerek insan sağlığının gerekse deniz canlılarının ve ekosistemin korunması için Bakanlığımızca çalışmalar sürekli olarak yürütülmektedir. 2003 yılından bu yana deniz ve kıyılarımızın deniz çevresi kirliliğinin önlenmesi Barcelona (Akdeniz) ve Bükreş (Karadeniz) Sözleşmeleri çerçevesinde düzenli olarak izlenmektedir.

Deniz ve Kıyılarımızın İzleme İstasyon Sayıları

Denizlerimizde kirliliğe sebep olan kara kökenli kirleticilerin kaynakları ve hangi oranda kirlilik yüküne sebep oldukları ile yöre ve sektör bazında önceliklerin belirlenmesi, Türkiye kıyı sahalarının entegre yönetimi ve deniz ve kıyı suyu kalite durumlarının belirlenmesi, sınıflandırılması ve haritalandırılması, uzaktan algılama sisteminin deniz ve kıyı suları yönetiminde kullanılması hedeflenmektedir.

Nitel Yaklaşımına Göre KAAAY Kapsamında Türkiye Kıyısı Alanlarının Sınıflandırılması

Sayın Başkan, Değerli Üyeler;

Kıyılarımızdaki hassas, az hassas ve gri su alanları belirlenmesi çalışmaları, yürütülen proje kapsamında 2011 yılı sonunda tamamlanacaktır. 2012 yılında da kıyı ve deniz alanlarının kirlilik haritası oluşturulacak, kalite sınıflandırılması yapılarak deşarj standartları gözden geçirilecektir.

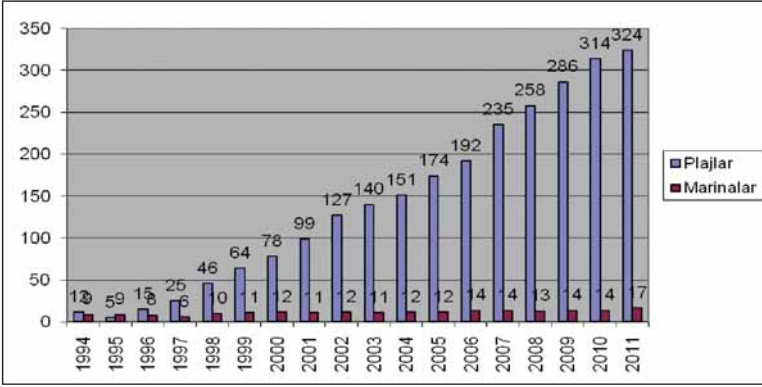
Diğer taraftan, Anadolu Su Havzaları Rehabilitasyon Projesi; 2006 – 2011 yılları arasında Karadeniz'e deşarj olan Kızılırmak ve Yeşilirmak nehirleriyle taşınan ve tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan besin kirliliğinin azaltılmasına yönelik yapılan Küresel Çevre Fonu (GEF) kaynaklı bir projedir. İyi Tarımsal Uygulama Rehberinin hazırlanmasıyla Avrupa Birliği'ye uyum için gerekli olan politik ve kurumsal yapının iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler;

Heryıl Bakanlığımıza gelen yüzme suyu analiz sonuçları değerlendirilerek, Yönetmeliğe göre sınır değerleri aşan yerlerde kirliliğin önlenmesi için izleme, denetleme, alt yapının güçlendirilmesi çalışmaları sürdürülmektedir.

2012 yılında yüzme suyu alanlarının tamamında izleme noktalarının koordinatlarının belirlenmesi ve 2013 yılına kadar bu sahalara yapılan deşarjların kontrol altına alınması hedeflenmektedir.

Uluslararası Mavi Bayrak Programı kapsamında mavi bayrak sayılarında artış sağlanmıştır. 2011 yılında 324 plaj ile 17 marina Mavi Bayrak ile ödüllendirilmiştir. Ülkemiz temiz denizin göstergesi olan 341 mavi bayrak ile dünya dördüncüsüdür.

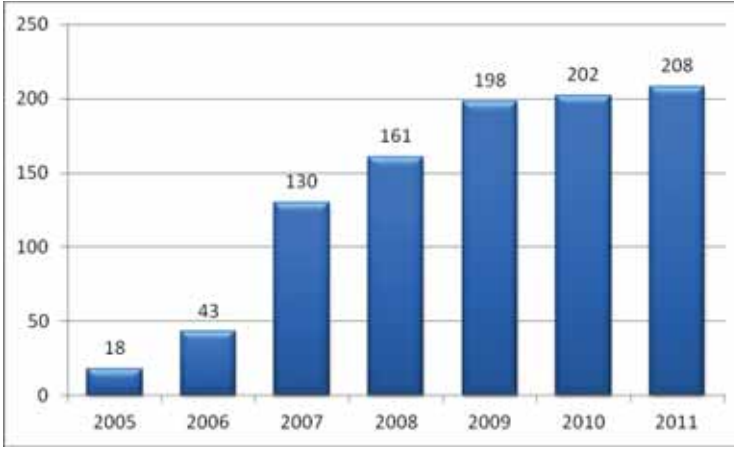
Mavi Bayraklı Plaj ve Marina Sayısı

“Denizlerde Balık Çiftliklerinin Kurulamayacağı Hassas Alan Niteliğindeki Kapalı Koy ve Körfez Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Tebliğ” kapsamında 2007 yılından bu yana balık çiftliklerinin taşınması işlemleri tamamlanmıştır. İzleme, denetleme ve yaptırım iş ve işlemleri balık çiftliklerinin takibine dair CBS tabanlı sistem geliştirilmesi çalışmalarına başlanılmış olup, 2011 yılı sonu itibarı ile tamamlanması planlanmaktadır.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler;

Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında, Bakanlığımız tarafından 208 liman tesisi lisanslandırılmıştır. Ayrıca, yeni kurulan ve atık kabul tesisi olmayan limanlarda bu tesislerin kurdurulması ve mevcut tesislerin çalışma sistemlerinin denetlenmesi ve iyileştirilmesi hedeflenmektedir.

Gemi atıklarının etkin yönetimi ve takibini sağlamak amacı ile gemilerin atıklarını çevrim içi (online) olarak bildirmesi ve atık kabul tesislerince alınan atıkların bertaraf tesisine kadar online takibini sağlayacak olan Gemi Atık Takip Sistemi (GATS) tüm lisanslı atık kabul tesislerinde yaygınlaştırılmıştır. 2012 yılında gemi atıkları tamamen elektronik ortamda takip edilecek, alt yapının güçlendirilmesine ilişkin sistem analiz edilecek ve eğitim programları düzenlenecektir.

Atık Alım Hizmeti Veren Belgeli Liman Sayısı

Diğer taraftan; Mavi Kart Sistemi, teknelerde oluşan atıkların etkin bir şekilde toplanması ve denetiminin sağlanması amacıyla Muğla İlinde pilot olarak uygulamaya başlatılmıştır. 2012 yılında Mavi Kart Sisteminin diğer illerde de yaygınlaştırılmasına yönelik fizibilite çalışması gerçekleştirilecektir.

Gemi kaynaklı illegal deşarjların kontrol edilmesi amacıyla Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanlığına, Sahil Güvenlik Komutanlığına, İstanbul, Kocaeli, Antalya ve Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlıklarına yetki devri yapılmıştır.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Türkiye; karasuları, boğazları, iç suları ve münhasır ekonomik bölgesinde yoğun bir deniz trafiği ile karşı karşıyadır. Bu yoğun deniz trafiği de beraberinde bir takım çevresel riskleri de getirmektedir. Bu riskler içerisinde gemi ve kıyı tesislerinden kaynaklanan kazalar önemli bir yer tutmaktadır.

Kıyı tesisi acil müdahale planları hazırlamak üzere 16 kurum/kuruluş Bakanlığımızca yetkilendirilmiştir.

5312 sayılı Kanun gereği Hazine Müsteşarlığına hazırlanan "Kıyı Tesisleri Deniz Kirliliği Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları" yürürlükte olup; bugüne kadar 164 adet kıyı tesisi sigortayı yaptırmıştır. 2012 yılında tüm kıyı tesislerinin sigorta yaptırmaları hedeflenmektedir.

Akdeniz, Karadeniz ve Marmara Denizi kıyılarında Acil Müdahale Planı hazırlaması gereken 223 kıyı tesisinden bugüne kadar 200 adedinin “Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planı” tasdik edilmiştir.

Ulusal ve bölgesel planların işlerliğinin sağlanması amacıyla 2011 yılında Antalya ve İstanbul’da deniz kirliliğine acil müdahale tatbikatları düzenlenmiş olup; tatbikatların düzenlenmesine 2012 yılında devam edilecektir.

İstanbul Deniz kirliliğine Acil Müdahale Tatbikatı

Dip taraması ve çıkan malzemenin denize boşaltımı ile ilgili tedbirlerin etkin yönetimi deniz kirliliğinin önlenmesi ve ekosistemin korunması açısından önem arz etmektedir. “Uluslararası Boşaltım Sözleşmesinin Karadeniz Bölgesinde Uygulanması Bölgesel Çalıştayı 23–25 Şubat 2011 tarihlerinde İstanbul’da gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca; “Deniz ve Kıyı Yönetimi İş Süreçleri Otomasyonu ve Karar Destek Sistemi Yazılımları Geliştirilmesi” 2011 yılında tamamlanacak olup; 2012 yılında tüm deniz ve kıyı konusunda iş ve işlemler elektronik ortamda takip edilecektir.

Sayın Başkan, Değerli milletvekilleri;

Çevre Kanunu'nun 18 inci maddesine istinaden hazırlanan; "Çevre Gelirlerinin Takip ve Tahsili İle Tahsilât Karşılığı Öngörülen Ödeneğin Kullanımı Hakkında Yönetmelik" hükümleri çerçevesinde Çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin korunması projelerinin desteklenmesi gayesiyle, Bakanlığımızca mali destek sağlanmaktadır.

Katı Atık Toplama araçları

Atık Su Arıtma Tesisi Düzenli Depolama Tesisi

Kanalizasyon ve Kolektör Hattı Projesi

Sayın Başkan, Değerli milletvekilleri;

Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğümüz; ÇED Olumlu/Olumsuz, ÇED Gereklidir/Gerekli Değildir Kararını veren, Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) çalışmalarını yürüten, ÇED izleme ve çevre denetimi çalışmalarını yürüten,

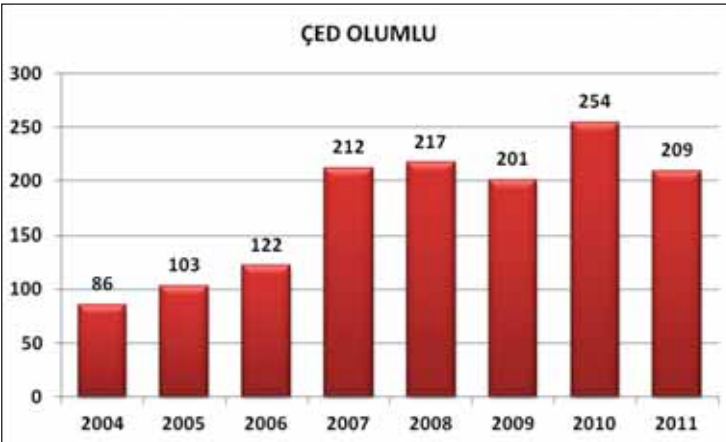
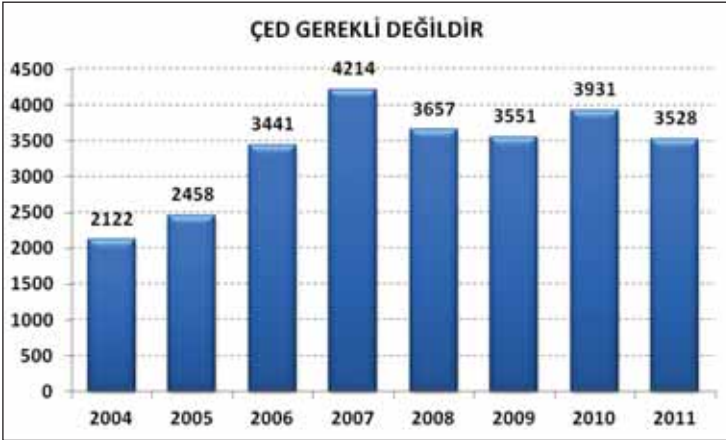
hava kalitesini online ölçüm istasyonları ile izleyen, çevre izin ve lisanslarını veren, çevre danışmanlığı yapan firmaların yeterlik durumlarını denetleyen ve belgelendiren, çevre alanında referans laboratuvar rolünü üstlenen ve diğer çevre ölçümü yapan laboratuvarların

yeterlik belgelerini düzenleyen, denetleyen, çevre bilgi sistemlerini yöneten, çevre envanterini, çevre göstergelerini, çevre durum raporlarını hazırlayan, Avrupa Çevre Ajansı (AÇA) ile ilgili iş ve işlemleri yürüten hizmet birimidir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED); gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülen çalışmalardır.

Ocak 2004 – Kasım 2011 tarihleri arasında 1404 proje için ÇED Olumlu ve 26902 proje için ÇED Gerekli Değildir kararları verilmiştir.

15 Kasım 2011 tarihi itibarıyla turizm ve konut, petrol ve madencilik, atık ve kimya, ulaşım ve kıyı, tarım ve gıda, enerji ve sanayi yatırımlarına ilişkin toplam 209 proje için ÇED Olumlu, 10 proje için ÇED Gereklidir ve 3528 proje için ÇED Gereklidir kararları verilmiştir.

ÇED Yönetmeliği; uygulamaların etkinliğinin artırılması, Avrupa Birliği uyum süreci ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri göz önünde bulundurularak revize edilmiş ve 30 Haziran 2011 tarih ve 27980 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik değişikliği ile ÇED Yönetmeliğinin halkın katılımı ile ilgili sürecinde Nihai ÇED Raporu'nun halkın görüşüne açılmasından sonraki süreçte halkın görüşlerinin süreci ne şekilde etkileyeceğinin açıkça ortaya konulması amaçlanmıştır. Diğer taraftan ÇED Olumlu ya da ÇED Olumsuz kararının Bakanlıkça verilmesinden sonra kararın duyurulması sırasında kararın herhangi bir şarta bağlanması durumunda bunun da halka duyurulması gerektiği hükme bağlanmıştır. Bu değişiklik ÇED Yönetmeliğinin ilgili Avrupa Birliği mevzuatına uyumlaştırılması açısından önem taşımaktadır.

Yönetmeliğin ekindeki listeler zamanın ihtiyaçları, ilgili Avrupa Birliği mevzuatına uyum ve uygulamada karşılaşılan zorluklar dikkate alınarak güncellenmiştir.

Avrupa Birliği Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Direktifi uyumlaştırılarak Ülkemiz için tüm kurum ve kuruluşların katılımıyla Taslak SÇD Yönetmeliği hazırlanmış, kurum görüşleri alınmıştır. Söz konusu Taslak SÇD Yönetmeliği, Ülkemizde üst ölçekte hazırlanan plan ve programlara uygulanacak geniş kapsamlı bir çevresel değerlendirme aracı olması ve ÇED'e yol gösterici olması bakımından önem arz etmektedir. SÇD Yönetmeliği ile şeffaf ve uzlaşmaya dayalı bir planlama süreci ve daha kaliteli plan ve programların hazırlanması hedeflenmektedir.

ÇED süreci yürütülmeden önce SÇD süreci yürütülmesi ile özellikle HES projeleri gibi ÇED Yönetmeliği kapsamında olan ve bir plan ya da programa bağlı olmaksızın hazırlanan, birbirini etkiler nitelikte olan faaliyetlerin toplam çevresel etkilerinin değerlendirilebilmesi sağlanacaktır. Böylece, hazırlanacak olan plan ya da programların olası olumsuz çevresel etkilerinin ÇED süreci yürütülmeden önlenmesi sağlanacaktır.

Bakanlığımızın en önemli görevlerinden biri de faaliyetleri sırasında çevreye kirletici etkisi olan işletmelere çevre izni ve lisansı vermek, çevre izni ve lisansına ilişkin kayıtları tutmak ve bununla ilgili yıllık raporları hazırlamaktır.

Bakanlığımız, işletmelerin çevre ile ilgili almak zorunda oldukları çeşitli izin ve lisans başvurularının tek bir noktadan çevrimiçi olarak yapılabilmesi, bu başvuruların yetkili mercilere iletilmesi ve bu merciler tarafından onaylanma sürecinin çevrimiçi tamamlanabilmesini sağlamak amacıyla Çevrimiçi Çevre İzinleri Projesi'ni uygulamaya başlatmıştır.

Kalkınma Bakanlığı'nın Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı'nda 15 no'lu Eylem olarak yer alan Çevrimiçi Çevre İzinleri Projesi, aynı zamanda Başbakanlığın öncelikli 11 e-devlet projesi arasında yer almış ve 8'inci e-Türkiye Ödüllerinde "Kamudan İş Dünyasına" kategorisinde birincilik ödülü almıştır.

Bu uygulamada işletmeler tabi oldukları tüm izin lisans konuları için, internet bağlantısı olan her noktadan elektronik ortamda, mobil veya elektronik imza kullanarak tek bir izin başvurusu yapabilmekte ve başvuru sürecini on-line olarak sistem üzerinden takip edebilmektedirler. Bakanlığımız tarafında ise bu başvurular yine elektronik ortamda incelenerek, sürecin hiç bir aşamasında ıslak imza kullanılmadan işlem sonuçlandırılmaktadır.

Çevrimiçi Çevre İzinleri olarak bilinen bu uygulama kapsamında; 1 Ocak – 31 Ekim 2011 tarihleri arasında; Türkiye Genelinde 1966 adet işletmeye Geçici Faaliyet Belgesi, 585 adet işletmeye ise Çevre İzni ve Lisansı Belgesi verilmiştir.

ÇED, İzin, Denetim ve Ölçüm gibi uygulama görevlerinin yanı sıra Bakanlığımızca hem uygulamaların başarısının ölçülebilmesi ve hem de geleceğe dönük plan, strateji ve politikaların oluşturulabilmesi için ulusal düzeyde üretilen çevresel verinin yönetimi, bilgi olarak halka, araştırmacılara ve karar vericilere arz edilmesi çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Çevresel bilginin duyurulması kapsamında Ülkemizde her yıl düzenli olarak İl Çevre Durum Raporları ve her ilin çevre sorunlarını ve çalışmalarını sunarak gelecek çalışmalara ışık tutan İl Çevre Yönetim Sistemleri, Çevre Etiketine ilişkin mevzuatın uyumlaştırılması, ÇED Yeterlik Belgesi verilmesi, takibi ve denetiminin yürütülmesi işlemleri Bakanlığımızca gerçekleştirilmektedir.

2011 yılı içerisinde 5642 Çevre Görevlisi Belgesi, 464 Çevre Danışmanlık Yeterlik Belgesi verilmiş, 144 işletmenin ise Çevre Yönetim Birimi onaylanmıştır. 13 Ağustos 2011 tarihinde Çevre Görevlisi Sınavı yapılmıştır. Ayrıca, 18 kurum/kuruluşa ÇED Yeterlik Belgesi verilmiş, 26 kurum/kuruluşun Yeterlik Belgesi vize süreleri 3 yılına uzatılmıştır.

Ulusal düzeyde çevresel veri ve bilgi akışının bütüncül yönetimi koordine edilmekte, çevresel veri temin edilmekte ve bilgiye dönüştürülerek karar vericilerin, halkın, araştırmacıların ve tüm

kullanıcıların erişimine sunulmaktadır. Bu kapsamda; Türkiye Çevre Durum Raporu, Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri, dört yılda bir Ülkemizin çevresel durumunu ortaya koyan Türkiye Çevre Durum Raporu ve yine her yıl çevrenin ve çevre sorunlarının diğer sektörlerle bağlantılarını ve önemini açıklayan Çevresel Göstergeler Kitapçığı hazırlanmaktadır.

Bakanlığımızca gerçekleştirilen bilgi yönetimi faaliyetleri arasında, çevreye yönelik gerçekleştirilen bütün uygulamaların ve çevresel bilginin elektronik ortamda tutulması, geliştirilmesi, sorgulanması ve analiz edilerek raporlanabilmesi gibi işlemlerin çevre bilgi sistemleri yardımı ile gerçekleştirilebilmesi amacıyla birçok proje uygulanmış olup hâlihazırda Türkiye Çevre Bilgi Değişim Ağı oluşturulmuştur.

Bu ağ ile çevresel veri ve bilgi çevre uzmanları ve diğer kamu kuruluşları, özel sektör temsilcileri ve halkın kullanımına açık olacak ve aynı zamanda kâğıt üzerinde gerçekleştirilmesi çok uzun süreler alan önemli analizler, çevre alanında veri üreten bütün kuruluşların veri ağlarının birbirine bağlanması ile sanayeler içinde yapılabilecektir.

Ülkemiz bir Avrupa Birliği kuruluşu olan Avrupa Çevre Ajansı'na (AÇA) üye olmuştur. Avrupa Çevre Ajansına ilişkin bütün koordinasyon faaliyetleri Bakanlığımızca gerçekleştirilmektedir.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Hava kalitesinin iyileştirilmesine yönelik faaliyetlerin gerçekçi, uygulanabilir, verimli ve sürdürülebilir olması için mevcut hava kalitesi durumunun doğru bir şekilde saptanması ve karar verici mekanizmaların, doğru ve güvenilir veriler ışığında hareket etmesi son derece önemlidir.

2005 yılında 36 adet hava kalitesi izleme istasyonu Bakanlığımız tarafından kurulmuştur. 2007 yılında 45 adet istasyon daha kurularak 81 il merkezinde hava kalitesi izleme ağı yaygınlaştırılmıştır. 2011 Ekim ayı itibarıyla 81 ilde 122 noktada hava kalitesi ölçümü yapılmaktadır.

Samsun İlinde Hava Kalitesi Ön değerlendirme çalışmaları Aralık 2011 itibarıyla tamamlanacaktır.

Çevre Ölçüm Aracı

ise % 43 iyileşme sağlanmıştır.

81 il merkezinde bulunan hava kalitesi izleme istasyonlarının bakım onarım ve kalibrasyon işlemleri yapılmaktadır.

Yapılan hava kalitesi verileri incelendiğinde 2007 - 2010 yılları arasında Türkiye geneli partikül madde (PM10) kirlilik yükü ortalamasında %29, kükürt dioksit (SO₂) kirlilik yükü ortalamasında

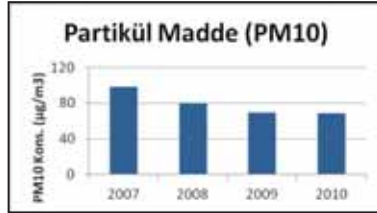
Kükürtdioksit (SO₂) için;

2007 yılı Türkiye ortalaması 38µg/m³,
2008 yılı Türkiye ortalaması 26µg/m³,
2009 yılı Türkiye ortalaması 21µg/m³,
2010 yılı Türkiye ortalaması 20µg/m³,

PM10 için;

2007 yılı Türkiye ortalaması 98µg/m³,
2008 yılı Türkiye ortalaması 80µg/m³,
2009 yılı Türkiye ortalaması 70µg/m³,
2010 yılı Türkiye ortalaması 69µg/m³,

Çevre Referans Laboratuvarı - Gölbaşı

referans laboratuvar rolünü üstlenmiş olup, 142 Özel Çevre Laboratuvarı Bakanlığımızca yetkilendirilmiştir.

Türkiye'de çevre kirliliğinin ölçülmesi ve izlenmesi amacıyla faaliyetlerine başlayan Çevre Referans Laboratuvarımız kuruluşunun 10.yılında Türk Akreditasyon Kurumundan toplam 53 parametrede (TÜRKAK) akreditasyon sertifikasını aldı.

Çevre Referans Laboratuvarımız ölçüm ve analiz faaliyetlerinde

142 Özel Çevre Laboratuvarı

Hava Kalitesi Alanında Bakanlığımızca Ülkemizin büyüklüğü ve uygulamada yaşanan sorunların çözülmesi için 8 adet bölgesel merkez kurulması hedeflenmektedir. Bu nedenle kurumsal yapılanmanın gerçekleştirilebilmesi için model bir projenin hayata geçirilmesi öngörülmüştür.

Bu bağlamda İstanbul'da Marmara Temiz Hava Merkezi kurulmuştur. 39 noktada kurulacak Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu'nun (trafik, ısınma, sanayi, arka plan hava kirliliği) yer tespitleri ile alakalı işlemler tamamlanmıştır.

2014 yılına kadar 8 adet Temiz Hava Merkezi hizmet binalarının yapımlarının tamamlanması sağlanacak ve Temiz Hava Merkezine bağlı illerde hava kalitesi ön değerlendirme çalışmaları yapılacaktır.

Avrupa Birliği'nin "Ulusal Emisyon Tavanları Direktifi"nin ulusal mevzuatımıza aktarılması amacıyla 2011-2013 yılları arasında yürütülecek olan "Emisyonların Kontrolünün Geliştirilmesi Projesi" ile de ülke bazında emisyon tavanları belirlenecektir.

Isınma maksatlı kullanılan katı yakıtların denetimi ve bunlara ait şikâyetlerin en kısa sürede mahallinde çözüme kavuşturulması için "Çevre Denetim Birimi" kuran 162 Belediye Başkanlığına yetki devri yapılmıştır.

Alınan tedbirlerle Ülkemizde hava kirliliği belirgin bir şekilde azaltılmış olup, kısa vadede hedefimiz Avrupa Birliği Hava Kalitesi Mevzuatının (CAFE) ulusal mevzuatımıza aktarılması, orta vadede ise bölgesel hava kalitesi değerlendirme ve yönetim sisteminin (kurumsal ve teknik altyapı) oluşturulması, Avrupa Birliği hava kalitesi limit değerlerine uyum başlangıcı, temiz hava planlarının hazırlanması ve modelleme çalışmaları gerçekleştirmektir.

Bakanlığımızdan emisyon ölçümleri kapsamında yetki almış diğer laboratuvarlar için karşılaştırma ve yeterlilik testlerinin düzenlenebilmesi amacıyla Referans Emisyon Ölçüm Laboratuvarı kurulması hedeflenmektedir.

Laboratuvar Çalışmaları

50 adet laboratuvar ile yetkilendirme (belgelendirme, planlı/ani denetimler) denetimi, seyyar su ve atık su laboratuvarı ile de 30 adet izleme ve arazi çalışması gerçekleştirilmiştir.

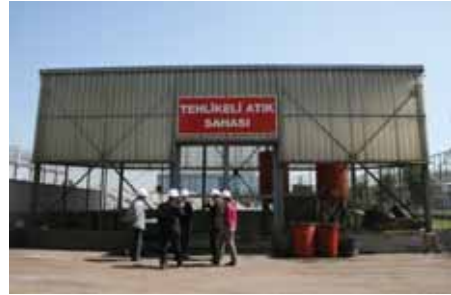
533'ü su/atık su, 111'i yakıt, 25'i çamur, 7'si toprak numunesi olmak üzere toplam 676 adet numunenin analizi yapılmıştır.

Numune Alma Çalışmaları

Sayın Başkan, Değerli milletvekilleri;

Bakanlığımız Merkez ve taşra teşkilatı tarafından ülke genelinde çevreye etkileri olan her türlü tesis ve faaliyetin, ÇED kararı verilen projelerin, izleme-kontrol ve denetimi yapılarak, mevzuata aykırılık veya ihlalin tespiti durumunda mevzuatta öngörülen yaptırımlar uygulanmaktadır.

Çevre Denetim Çalışmaları

ÇED İzleme Kontrol ve Çevre Denetimleri ile Uygulanan İdari Para Cezaları Cezaları (22/10/2011 tarihi itibarıyla)

	ÇED İZLEME KONTROL	ÇEVRE DENETİMİ
DENETİM SAYISI	4780	836
İDARİ PARA CEZALARI	8.864.291	8.516.601

Bakanlığımızın yapı malzemeleri ve çevre koruma alanında sorumlu olduğu ürünlere ilişkin piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri sürekli olarak yürütülmektedir.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu tarafından kabul edilen Ulusal PGD Strateji Belgesi (2010–2012) kapsamında Bakanlığımızın çevre koruma alanında sorumlu olduğu ürünler; Katı Yakıtlar, Pil ve Akümülatörlerdir. 2011 Yılı Ulusal PGD Raporunda değerlendirilmek üzere; 2011 yılının verileri İl Müdürlüklerimizden alınmaktadır.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

18 Ağustos 2010 tarihinde yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik uyarınca Büyük Endüstriyel Kaza Riski taşıyan kuruluşların denetimi 18 Ağustos 2012 tarihinden itibaren gerçekleştirilmeye başlanacaktır. Bu denetimlere ilişkin olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile ortak çıkarılacak Denetim Tebliği üzerindeki çalışmalarımız tamamlanmak üzeredir.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler;

Çevre Mevzuatı gereği, emisyonlarının sürekli olarak ölçülmesi zorunlu olan sanayi tesislerinin bacalarına kurulu bulunan ya da kurulacak olan Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri ile ilgili uyulması gereken kriterlerin belirlenmesi amacıyla yayımlanan Tebliğe göre sürekli ölçümleri yapılan kirletici parametrelerin yılda en az bir kere referans metotlarla karşılaştırma ölçümlerinin yapılması zorunludur. Bu Tebliğe göre karşılaştırma işlemlerini Bakanlığımızdan yetki almış özel laboratuvarlar yapacaktır. Bu laboratuvarların denetiminin gerçekleştirilmesi, ayrıca emisyon ölçümleri kapsamında yetki almış diğer laboratuvarlar için karşılaştırma ve yeterlilik testlerinin düzenlenebilmesi amacıyla Referans Emisyon Ölçüm Laboratuvarı kurulması planlanmaktadır.

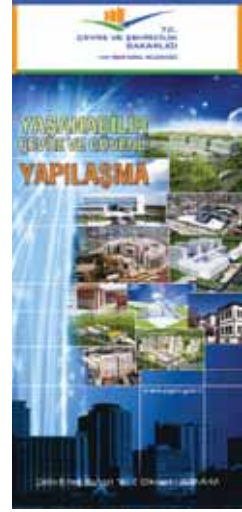

Sayı Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Yapı İşleri Genel Müdürlüğümüz; Ülkemizin yapım işleri ile ilgili faaliyetlerinde yetkili ve yol gösterici bir sorumluluk üstlenmiştir.

Bakanlığımız; devlete ait bina ve tesislerin; mimarlık ve mühendislik projeleri ile yaklaşık maliyetlerinin hazırlanması, bina inşaatlarının ve büyük onarımlarının yapılması veya yaptırılması, ayrıca 5543 sayılı İskân Kanunu uyarınca; etüt-proje, planlama, hak sahipliği çalışmalarının ve inşaatlarının yaptırılması, borçlandırma işlemlerinin yürütülmesi ve bütün bu hizmetlerin denetimi ile görevlidir.

2011 yılında T.B.M.M. Hizmet Binası, Danıştay Başkanlığı Hizmet Binası, İstanbul Anadolu Yakası Adalet Binası, Diyarbakır Ceza İnfaz Kurumu, Mersin 3500 kişilik Öğrenci Yurdu ile birlikte, en azı 300 öğrencilik olmak üzere çeşitli kapasitede 55 yurt inşaatı yapımına başlanmış, 14 adet yurt kompleksinin de depreme karşı güçlendirilmesi yapılmıştır. Muş Bulanık 286 adet iskân konutu, Atatürk Kültür Merkezi, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Binaları, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Hizmet Binası, Kredi Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü Hizmet Binası, Bitlis ve Ankara Etimesgut Hükümet

TBMM Hizmet Binası

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Hizmet Binası

Konağı Binaları, Mersin-Tarsus Adalet Binası, Dışişleri Bakanlığı Arşiv Binası yürütülmekte olan projelerimizden bazılarıdır.

İstanbul Avrupa Yakası Adalet Binası, Konya-Meram Onkoloji Hastanesi, Konya Fizik Tedavi Merkezi, Hatay-İskenderun Devlet Hastanesi, Trabzon 2500 kişilik, Hatay, Konya, Ankara- Gölbaşı ve Muğla 1000 kişilik Öğrenci Yurt inşaatları 2011 yılı içerisinde tamamlanarak hizmete açılmıştır. 2011 yılında toplam 12.000 yüksek öğrenim öğrencimize barınma imkânı sağlanmıştır. Halen yürütmekte olduğumuz projelerle birlikte 2012 yılında 36.000 öğrencimizin daha barınma ihtiyacı karşılanmış olacaktır.

İstanbul Avrupa Yakası Adliye Sarayı

Proje çalışmaları devam eden işlerimiz arasında ise; Dışişleri Bakanlığı Yerleşkesi, Kocaeli-Gebze Adalet Binası, Muğla-Milas ve Konya-Akşehir 500 kişilik öğrenci yurtları ve sosyal tesisleri, Nevşehir TÜİK Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası projeleri bulunmaktadır.

Proje çalışmaları devam eden kamu binalarında, aktif ve pasif sistemlerle enerji verimliliğinin sağlanması önceliklerimiz arasındadır. Binalarda otomasyon sistemlerinin kullanılması, inşaatların yapılacağı alanda bulunan doğal malzemelerin seçilmesi, yağmur suyunun depolanarak bahçe sulamasında kullanılması, özellikle yurt binalarında gri su ve güneş enerjisi sistemlerin tesis edilmesi, bazı büyük binalarda kendi elektriğini üreten sistemlerin kurulması hedeflenmektedir. Örneğin; Dışişleri Bakanlığı Yerleşkesi Projesinde sayılan bütün bu sistemler yer almaktadır.

Dışişleri Bakanlığı Yerleşkesi

2012 yılında, başta 360 bin m² inşaat alanlı İstanbul Anadolu Yakası Adalet Binası olmak üzere,

- Antalya Sahil Güvenlik Eğitim ve Öğretim Komutanlığı,
- Kredi Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü Hizmet Binası,
- Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Hizmet Binası,
- Tokat Meteoroloji Hizmet Binası,
- İstanbul- Sultanbeyli, Kırşehir-Kaman, Ankara-Etimesgut Hükümet Konağı Binaları,
- Batman-Sason, Bingöl-Kiğı, Samsun Jandarma Subay - Astsubay Lojmanları,
- İstanbul-Gaziosmanpaşa Devlet Hastanesi,
- İzmir Menderes Tahtalı Barajı ve Gaziantep Birecik Barajı İskân Konutları tamamlanacaktır.

İstanbul Anadolu Yakası Adliye Sarayı

Bunların yanı sıra;

- Mersin, Muğla, Muş, Ordu, Balıkesir, Çanakkale, Konya, Malatya, Kayseri, Gaziantep, Kahramanmaraş, Elazığ ve Adana 1000 kişilik;
- Kilis, Bingöl, Tokat ve Batman 750 kişilik;
- Erzincan, Kırşehir-Kaman, Rize, Gaziantep-Nizip, Düzce-Akçakoca, Tokat-Niksar, Konya-Kadınhanı, Trabzon-Beşikdüzü, Kocaeli, Uşak illerinde 500 kişilik;
- Kayseri-Develi, Van-Gevaş, Gaziantep-Gazikent, Yozgat-Akdağmadeni ve Konya-Cihanbeyli 300 kişilik Öğrenci Yurdu inşaatları 2012 yılında tamamlanacaktır.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

2012'de devam edecek projelerimiz arasında; T.B.M.M. Hizmet Binası İnşaatı, Bitlis Hükümet Konağı, Diyarbakır Ceza İnfaz Kurumu, Tekirdağ-Çorlu Vergi Dairesi, Karabük, Bolu, Tekirdağ, Muğla, Yozgat, Yalova ve Karaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri Hizmet Binalarımız, Siirt-Mala Mirzan Göçebeleri İskân Konutları ile Mersin 3500, Ordu-Fatsa 500 kişilik Öğrenci Yurdu inşaatı projelerimiz bulunmaktadır.

2012 yılında inşaat ihalesini gerçekleştireceğimiz projeler arasında; Kocaeli-Gebze Adalet Binası, Kayseri, Mersin-Tarsus ve Şanlıurfa Ceza İnfaz Kurumu Binaları, Muğla-Milas ve Konya-Akşehir 500 kişilik Öğrenci Yurdu inşaatı projelerimiz yer almaktadır.

Mersin 3500 Kişilik Öğrenci Yurdu

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimizce İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Afet Acil Durum Müdürlükleri, Milli Eğitim ve Sağlık İl Müdürlükleri gibi diğer kamu kurum ve kuruluşlarına teknik destek verilmektedir.

Trabzon 1500+1000 Kişilik Öğrenci Yurdu

Sayın Başkan, Değerli Üyeler;

Ülkemizde deprem riski yüksek bölgelerde bulunan önemli kamu binalarının deprem dayanımlarının araştırılmasına yönelik olarak çalışmalar yürütülmüştür.

Bu kapsamda, 2011 yılı içerisinde envanter çıkarılması ve önceliklerin belirlenmesi amacıyla yönelik olarak, Kredi Yurtlar Kurumuna ait 134 yurt binası Bakanlığımız ekiplerince yerinde incelenmiştir. Bu binalardan bir kısmının güçlendirme projeleri yaptırılmış, bir kısmının proje çalışmaları devam etmektedir.

Benzer şekilde, sağlık ve emniyet tesisleri ile okul binalarının Valilikler kanalıyla yürütülen deprem güçlendirme proje çalışmalarına proje tetkiki yönünden teknik destek verilmiştir. Diğer taraftan kamu binalarının deprem dayanımlarının iyileştirilmesine yönelik olarak yürütülen çalışmalarda, Jandarma Genel Komutanlığı, Milli İstihbarat Teşkilatı ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları'na ait 135 binanın güçlendirme rapor ve projeleri tetkik edilmiştir. Bu şekilde 2011 yılı içerisinde incelenen projelerde bina alanı 345.000 m² civarındadır.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

5543 sayılı İskân Kanunu kapsamında; baraj, hidroelektrik santrali, havaalanı gibi projeler sebebiyle, yerleri kamulaştırılan ailelerin iskânları yapılmakta, talep eden göçebe ailelerin yerleşik hayata geçirilerek iskân edilme işlemleri yürütülmekte, özel kanunlarla kendilerine iskân hakkı tanınarak ülkemize kabul edilen iskânlı göçmenlerle ilgili Bakanlar Kurulunca verilecek görevler yerine getirilmektedir.

AHISKA TÜRKLERİNİN İSKANI/İĞDIR

Devlet eliyle, ihale yapılarak, iskân etme yöntemiyle 33 ilde ve 88 yerleşim biriminde yaklaşık 8.000 ailenin iskân edilebilmesi için çalışmalar yürütülmekte olup etüt ve yapım çalışmalarının tamamlanması için gerek

taşrada gerekse merkezde büyük bir çaba sarf edilmektedir. Etüt safhasında olanların işlemlerinin tamamlanmasından sonra yatırım programına alınarak iskânları sağlanacaktır.

Ayrıca, Devlet-vatandaş işbirliği ile kendi evini yapana yardım (KEYY) yöntemiyle planlı ve merkezi köy yerleşimlerinin oluşturulması amacıyla köy nakli, köy toplulaştırılması ve köy gelişme alanı uygulamaları yapılmaktadır.

Bu kapsamda;

Ekim 2011 tarihi itibarıyla; 41 ilde 80 adet köy toplulaştırması, 47 adet köy nakli, 106 adet köy gelişme alanı olmak üzere, toplam 233 yerleşim biriminde etüt, proje ve yatırım çalışmaları devam etmektedir. Bu çalışmalar sonucu 12.000 civarında hak sahibi olabileceği tahmin edilmektedir.

2011- 2014 yılları arasında; göçbelerin iskânı ile ilgili olarak;

- Hatay-Kırıkhan'da, M.Topakgöz, Sarıkeçili ve Horzum Göçbeleri İskânı için yapılmakta olan 176 adet konut 2011 yılında tamamlanarak hak sahiplerine dağıtılacaktır.

- Siirt'te Mala Mirzan Göçbelerinin İskânı ve Kahramanmaraş-Türkoğlu'nda Tekeli Yörük Göçbeleri İskânı için yapılmakta olan toplam 150 adet konut 2012 yılında tamamlanarak hak sahiplerine dağıtılacaktır.

Yerleri Kamulaştırılanların İskânı bağlamında;

- Elazığ'da Periözlüce Barajı, Kayseri-Erkilet Yamula ve Nevşehir Doyduk Barajları yapımından etkilenen ailelerin iskânı için yapılmakta olan toplam 60 adet konut 2011 yılında tamamlanarak hak sahiplerine dağıtılacaktır.

- Gaziantep Birecik Barajı ve İzmir-Menderes Tahtalı Barajı yapımından etkilenen ailelerin iskânı için yapılmakta olan toplam 176 adet konut 2012 yılında tamamlanarak hak sahiplerine dağıtılacaktır.

- Muş'ta Bulanık Alparslan I Barajı yapımından etkilenen ailelerin iskânı için yapılacak olan 288 adet konut 2013 yılında tamamlanarak hak sahiplerine dağıtılacaktır.

- Hak sahibi ailelerin taleplerine bağlı olarak, konut ve arazi satın alma yöntemiyle, bu yıl içerisinde yaklaşık 100 ailenin iskânı sağlanmış olacaktır.

Yerleri kamulaştırılanlar için yatırım programına alınmak üzere hak sahipliği ve arazi temin çalışmaları devam eden işler arasında;

- Boyabat Barajından etkilenen Samsun, Sinop ve Çorum illerindeki bazı yerleşim alanlarını kapsayan iskân çalışmaları,

- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne içme suyu sağlanması amacıyla Mersin-Alaköprü'de kurulacak olan barajdan etkilenen yerleşim alanlarını kapsayan iskân çalışmaları,

- Balıkesir İli Dursunbey Karyağmaz orman köylüsünün, Bursa İli Mustafakemalpaşa Yalıntaş beldesine nakillerini kapsayan iskân çalışmaları bulunmaktadır.

İskân hizmetleri uygulamalarında, 2011 yılında bitirilecek konut sayısı 1.150'dir.

Tarımsal İskân Uygulaması

Şehirsal İskân Uygulaması

2011 yılında iskân konutu olarak kullanılmak üzere; depreme dayanıklı, yangın ve ısı yönetmeliği ile malzeme açısından mahalli şartlara uygun, 19 farklı tipte proje ücretsiz olarak internet üzerinden hak sahiplerinin erişimine açılmıştır.

Hak sahibi vatandaşlarımız ve İl Müdürlüklerimiz iskân hizmetleri ile ilgili ihtiyaç duyulan bilgilere kolaylıkla erişilebilmekte, her türlü sorgulamayı yapabilmekte, böylece; yapılan iş ve işlemlerin tamamında şeffaflık sağlanmaktadır.

İskân hizmetleri ile ilgili Kanun, Yönetmelik, Genelge ve düzenlenmesi gereken tüm formlar, örnek dilekçeler, iş süreçlerini anlatan takip formları, etüt ve yatırım programları, uygulama konut projeleri ve hak sahibi borçlandırma işlemleri bu site üzerinden tüm kullanıcıların hizmetine sunulmuştur.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Altyapı Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz; mahalli idarelerin altyapı sistemleri ile ilgili genel planlama, programlama, fizibilite, projelendirme, inşaa, işletme, finansman ihtiyacı ve yatırım önceliklerini belirleyen, teknik destek sağlayan, üst planlara uygun olarak teknik altyapı tesislerinin planlamasına, projelendirilmesine ve yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirleyen, gerektiğinde yapan, yaptıran, onaylayan, izleyen ve uygulanmasını denetleyen, yatırım programına alarak, hibe veya fon yardımlarının katkısıyla gerçekleştirilecek olan yatırımları yapan veya yaptıran hizmet birimimizdir.

Gecekondu, kıyı alanları ve tesisleri ile niteliğinin bozulması nedeniyle orman ve mera dışına çıkarılan alanlar dâhil kentsel ve kırsal alan ve yerleşmelerde yapılacak iyileştirme, yenileme ve dönüşüm uygulamaları ile finans merkezleri ve benzeri özel

proje alanları ve özel yapım gerektiren yapılaşmalar ile 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu ve 775 sayılı Gecekondu Kanunu uyarınca Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan uygulamalara ilişkin her türlü altyapı, katlı ve köprülülük kavşak gibi yapıların proje ve uygulamaları yapılacaktır.

Ayrıca; genel bütçe kaynaklarının yanı sıra Avrupa Birliği ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlardan sağlanacak hibe ve fonların da altyapı yatırımlarının finansmanında kullanılması sağlanacaktır.

Mahalli idarelerin altyapı hizmetlerine dönük hibe ve fonların tek elden Bakanlığımız aracılığıyla organize edilip gerekli projelere yönlendirilmesi ve bu sayede kaynakların daha etkin ve verimli kullanılması sağlanacaktır.

Teknik altyapıya ilişkin tüm konularda Bakanlık birimleri ve Bakanlıklar arasında uygulamada birliktelik ve koordinasyon sağlanacaktır. Ülke genelindeki içme suyu, kanalizasyon, katı atık, enerji, ulaşım gibi tüm teknik altyapı tesislerine ilişkin envanterin kayda alınması konusunda çalışma yapılacak, gerekmesi halinde altyapı sektörü ile ilgili tüm kurum ve kuruluşlar ile çalışmalar yapılarak uygulamada birliktelik sağlanacaktır.

Mahalli idarelere altyapı konularında teknik destek sağlanacak ve eğitim verilecektir. Altyapı birlikleri kurulması konusunda mahalli idareler arasında işbirliği ve koordinasyon sağlanacaktır. Altyapı tesislerini işletebilmek için yeterli ve donanımlı personel bulmakta zorlanan mahalli idarelerin birlik kurması teşvik edilecek bu sayede tek bir idarenin işletemeyeceği tesislerin işletilmesi daha güçlü olacak birlikler eliyle yürütülmesi için katkı sağlanacaktır.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü; Mesleki hizmetlerin norm ve standartlarını hazırlayan ve uygulanmasını sağlayan, binalarda enerji verimliliğinin sağlanması için gerekli tedbirleri alan, yapı denetimi sistemini oluşturan, yöneten ve izleyen, yapı malzemelerinin denetimine ve uygunluk değerlendirmesine ilişkin iş ve işlemleri yapan, mesleki hizmetlerin norm ve standartlarını hazırlayan ve uygulanmasını sağlayan, bilirkişilerin niteliklerine ve mesleki yeterliklerine ilişkin usul ve esasları belirleyen, yapı kooperatiflerine ilişkin iş ve işlemleri yürüten hizmet birimidir.

Saygın mühendislik ve mimarlık hizmeti anlayışını yerleştirmek üzere; yerleşme ve yapılaşmaya yönelik mimarlık, mühendislik, müteahhitlik ve müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlemeler yapılacak, uygulamalar denetlenecek, projelendirme ve ruhsatlandırma süreçlerine ilişkin usul, esas ve standartlar belirlenecek, bilirkişilerin niteliklerine ve mesleki yeterliklerine ilişkin kurallar düzenlenecektir.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Yurtiçi Müteahhitlik Karnesi, Yurtdışı Müteahhitlik Belgesi, Harita Müteahhitlik Karnesi ve İmar Planı Yapımı Yeterlilik Belgesi düzenlemek, yapı ruhsatına tabi inşaat ve tesisat işlerinde yapım işi üstlenen yapı müteahhitlerine yetki belgesi numarası vermek gibi görevleri olan Bakanlığımız; yurt içinde ve yurtdışında taahhüt üstlenen müteahhitlerimize yıl içerisinde toplam 194 adet yurtiçi müteahhitlik belgesi, 58 adet yurtdışı müteahhitlik belgesi, 75 adet yurtdışı geçici müteahhitlik belgesi ile 228 adet imar planı yapımı yeterlilik belgesi düzenlemiştir.

Yapı Müteahhitliği Bilişim Sistemi (YAMBİS) Projesi kapsamında Müteahhit ve Müellif Bilgi Sistemi (MÜBİS) Hizmet Alımı ile yapı müteahhitleri, yurtiçi müteahhitler, harita müteahhitleri, plan müellifleri ve yurtdışı müteahhitlerine dair belgelendirme iş ve işlemlerinin takibi elektronik ortamda gerçekleştirilecektir.

YAMBİS kapsamında Müteahhit ve Müellif Bilgi Sistemi (MÜBİS) yetki belgesi numarası verilmesine ilişkin yazılım işlemleri tamamlanmış olup, sistem test çalışmaları sonucunda kullanıma açılacaktır.

Bununla birlikte, kayıtlarına ulaşılan 118.988 müteahhit sisteme tanıtılarak "Yetki Belgesi Numarası" oluşturulmuştur. Sistemin tüm unsurları ile 1 Ocak 2012 tarihinde uygulamaya konulması öngörülmektedir.

Ülkemizde, yapıların yaklaşık % 95'inin özel sektör tarafından üretildiği ve bu alanın belgeli ve sertifikalı müteahhitler ile doldurulmadığı düşünüldüğünde, sertifikasyon konusunun büyük önem arz ettiği anlaşılmaktadır. Topraklarının % 96 sı deprem riski altında bulunan ülkemizin yapı ruhsatına tabi iş yapan yapı müteahhitlerinin "Yapı Müteahhitlerinin Kayıtları İle Şantiye Şefleri ve Yetki Belgeli Ustalar Hakkında Yönetmelik" ile denetlenmesini ve nitelikli, belgeli plan müellifleri ile kentlerin sağlıklı planlanmasını sağlamak hedeflerimiz arasında bulunmaktadır. "Yapı

Müteahhitlerinin Kayıtları İle Şantiye Şefleri ve Yetki Belgeli Ustalar Hakkında Yönetmeliğin” bazı maddelerinde bu kapsamda değişiklik çalışmaları devam etmektedir. “Elektrik ile İlgili Fen Adamlarının Yetki, Görev ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelikte” değişiklik çalışmaları ayrıca yürütülmektedir.

Hizmetlerin alanında ihtisaslaşmış uzman personel aracılığıyla yürütülmesi gerekliliği; meslek aktörlerinin ehliyet ve/veya yeterlik yönünden sertifikasyonu konusunda Bakanlığımızı yeni çalışmalara sevk etmiştir. Bu çerçevede İmar Kanununda yapılan düzenlemeler ile önemli bir adım atılmıştır. Buna göre; İnşaat ve tesisat işlerinde yetki belgesi olmayan usta çalıştırılmayacaktır. Müteahhitlerin sınıflandırılması ve yetki belgesi verilmesi gibi hususlar bir yıl içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenecektir. “İnşaat ve tesisat işlerinde yetki belgesi olmayan usta çalıştırılmayacağına” ilişkin hüküm 1 Ocak 2012 tarihinde yürürlüğe girecektir. Bu tarihe kadar ustalara geçici yetki belgesi verilecektir. Geçici yetki belgeleri söz konusu tarihte sürekli hale getirilecektir.

Ülkemizde yapı müteahhitliği hizmeti verebilmek için gereken asgari şartlar belirlenmemiştir. Yapılacak düzenlemeler ile ruhsata tabi inşaat yapan yapı müteahhitlerinin denetlenmesi amaçlanmakta; yapı müteahhitliğinin sertifikasyonu suretiyle, bu mesleğin, teknik ve mali yeterliliği haiz olanların yapabileceği bir sektör haline getirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca oluşturulacak otomasyon sistemi ile özel sektöre inşaat yapan yapı müteahhitlerinin kayıt altına alınacağı ve kusurlu işlem yapan müteahhitlerin ülke çapında faaliyetlerinin kısıtlanabileceği Müteahhitlik Bilgi Sistemi devreye alınacaktır.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler;

Ülke topraklarımızın % 96’sının afet tehdidi altında bulunması hususu Bakanlığımızca yürütülen yapı denetimi faaliyetlerine ilişkin çalışmalara ayrı bir önem kazandırmıştır. Aynı zamanda ülkemiz nüfusunun %98’inin de bu bölgelerde yaşaması sebebiyle etkili bir yapı denetim sisteminin uygulanması zorunluluğu bulunmaktadır.

Bu noktadan hareketle; Yapı Denetimi Hakkında Kanun ve Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliğinin aksayan yönleri ve eksiklikleri de dikkate alınarak yeni bir kanun taslağı hazırlanmaktadır.

Ülke genelinde tüm yapılara ilişkin bilgilerin tek bir veritabanında toplanarak takip edilebilmesi, denetlenebilmesi, doğru şekilde veri üretir hale getirilmesi ve denetimde etkinliğin sağlanması amacıyla güden “Özel Yapılar Denetim Sistemi Projesi” hazırlanmıştır.

Hâlihazırda, İl Özel İdareleri, Belediyeler, Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri ve Serbest Bölge Müdürlükleri tarafından Yapı Denetim Sistemi yazılımı kullanılmaktadır.

Yapı Denetim Sistemi, inşa edilen bina tipi, kat sayısı, toplam inşaat alanı, ruhsat bilgileri, ısınma tipi, yapı müteahhidi, kontrol eden kuruluş, ödenmiş hak edişler, yapıların seviyeleri v.b. birçok bilgidir oluşmaktadır. Bu veriler talep eden kurum kuruluş, planlamacı ya da araştırmacılara sunulabilmektedir. Ayrıca sistemden yapının, taşıyıcı sistemi, ısınma biçimi, inşaat alanı, tesisat tipi, yapı sınıfı, seviyesi itibarıyla o anki durumu, yapıda kullanılan malzemelere ilişkin laboratuvar sonuçları gibi sorgular da yapılabilmektedir.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Bakanlığımızın önemli diğer bir faaliyeti de, yapı malzemeleri ile ilgili olarak yürütülen çalışmalardır. Avrupa Birliği'nin Yapı Malzemeleri Direktifinin uyumlaştırılması çalışmalarıyla ilgili olarak Bakanlığımız tarafından hazırlanan Yapı Malzemeleri Yönetmeliği uygulamaya girmiştir. Avrupa Birliği Mevzuatının uyumlaştırılması ve uygulanması için gerekli olan 10 adet Tebliğ yayımlanmış olup, mevzuat uyumu tamamlanmıştır.

Yapı Malzemeleri Yönetmeliği, “CE işareti” kapsamı dışındaki ürünlerin piyasaya arz koşulları ve CE işareti taşıyan taşınan tüm ürünlerin yapıda kullanım koşullarını belirleyen “Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmelik” uygulamaya girmiştir. Yönetmelik, yapı ve diğer inşaat mühendisliği işleri dâhil olmak üzere tüm yapı işlerinde daimi olarak kullanılmak amacıyla üretilen yapı malzemelerinin uyması gereken temel gerekleri, ilgili teknik şartnameleri, bu malzemelerin tabi olması gereken uygunluk teyit sistemlerini ve piyasa gözetimi ve denetimi işlemleri ile ilgili usul ve esasları belirlemektedir.

2011 yılı içerisinde “Yapı Malzemeleri Yönetmeliği” kapsamında faaliyet gösterecek bir onaylanmış kuruluş görevlendirilmiş olup hali hazırda görevli olan onaylanmış kuruluşlarımızdan altı adedi için de kapsam

genişletilmesi yapılmıştır. Böylelikle 2010 yılı sonu itibariyle 136 olan onaylanmış kuruluşlarımızın görevlendirme kapsamındaki teknik şartname sayısı hâlihazırda 188 adede ulaşmıştır.

Yapı Malzemesi Denetim Sistemi (YMDS) tamamlanmış olup, ilgili Onaylanmış Kuruluşların ve Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının veri girişleri devam etmektedir.

Bakanlığımızca, 4703 Sayılı “Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun” ve Yapı Malzemeleri Yönetmeliği gereği, piyasaya güvenli yapı malzemelerinin arz edilmesinin, tüketicinin ve rekabetin korunmasının temin edilmesi adına Ülke genelinde piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. 81 il merkezinde Ekim 2011 tarihine kadar hazır beton ürünlerinde 4484 adet, hazır beton dışı ürünlerde ise 915 adet piyasa gözetim ve denetim faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız Yapı Malzemeleri laboratuvarlarında; gelen taleplere istinaden yapı malzemeleri kalite kontrol deneyleri ve malzemenin standardına uygunluk deneyleri yapılmaktadır.

Bakanlığımız ile Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) arasında imzalanan “Yapı Malzemelerinin Uygunluğunun Değerlendirilmesinde Rol Alacak Kuruluşların Değerlendirilmesi ve Denetimi Hakkında Protokol” çerçevesinde onaylanmış kuruluşların ve uygunluk değerlendirme kuruluşlarının denetimlerine katılım sağlanmakta olup, 2012 yılında bu denetimlere devam edilecektir.

Avrupa Birliği Yapı Malzemeleri Tüzüğü ‘nün Ülkemize uyumlaştırılması çalışmaları başlatılmış olup, tamamlanacak çalışmanın Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe girmesi planlanmaktadır.

Yapı Malzemeleri ve Zemin Laboratuvarlarının İllere Yaygınlaştırılması Projesi, Yapı Malzemeleri Zemin ve Enerji Verimliliği Hizmetleri İhtisas Laboratuvarı Kurulması Projesi, 2012 yılında Bakanlığımızca yürütülmesi planlanan projeler arasındadır.

Yapı malzemelerinin piyasa gözetimi ve denetiminin etkinleştirilmesi amacıyla, merkez ve illerdeki laboratuvarların donanımlarının yenilenmesi hedeflerimiz arasında bulunmaktadır.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu, binalarda enerji verimliliğini sağlamaya yönelik iş ve işlemleri yürütme görevini Bakanlığımıza vermiş, bu çerçevede ilgili yönetmelikler hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur.

İlk düzenleme; binalarda ısı ve enerji kayıplarını düzenlemek üzere yürürlüğe konulan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği'dir. Bu düzenleme binalarda enerji verimliliğinin artırılması yönünde son derece önemli bir adım olmuştur. 2000 yılından önce yapılmış bina stoku sadece geçerli inşaat standartları açısından karşılaştırıldığında bile bugünkü Yönetmeliğe göre en az iki misli enerji harcamaktadır. 2000–2008 yılları arasında alınan inşaat izinlerine göre konut, ticari ve kamu binalarında sayı bakımından % 7 oranında artış olurken aynı binalarda alan bakımından % 56 oranında artış olmuştur. Dolayısı ile daha geniş kullanım alanlarına doğru bir talep artışı gözlemlenmektedir bu da binalarda enerji verimliliği önlemlerinin ivedilikle alınması gerektiğini göstermektedir.

Binalarda Enerji Performans Yönetmeliği, binalara “Enerji Kimlik Belgesi” verilmesini öngörmektedir. Enerji Verimliliği Kanunu ve Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği gereği mevcut binalarda Kanun gereği 2017 yılına kadar, yeni yapılacak binalarda ise 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren Enerji Kimlik Belgesi alınması zorunlu hale gelmiştir.

Enerji Kimlik Belgesi ile binaların enerji tüketimleri sınırlandırılmıştır. Enerji Kimlik Belgesi sistem üzerinden verilmekte olup, binalarımızın enerji performansları açısından veri bankası oluşturulmaktadır.

Mevcut binalar da 2 Mayıs 2017 tarihine kadar Enerji Kimlik Belgesi alacak olup, Bakanlığımız veri bankasında tüm binalara ait bilgiler bulunacaktır. 24 Ekim 2011 itibarıyla Ülke genelinde 4650 adet Enerji Kimlik Belgesi verilmiştir. Ülke genelinde 7896 Enerji Kimlik Belgesi uzmanı bulunmaktadır. Enerji Kimlik Belgesi uzmanı eğitimleri ilgili meslek odaları ve enerji verimliliği danışmanlık şirketleri üzerinden devam etmektedir.

Enerji Verimliliği Kanunu gereği 2 Mayıs 2012 tarihine kadar tüm merkezi ısıtma sistemli binalarda ısınma maliyetinin ısı kullanım miktarına bağlı olarak paylaşılması sağlanacaktır. Uygulama yapılan binalarda konfor şartları bozulmadan yakıt tüketimleri ortalama % 30 oranında azalmıştır.

Gider paylaşımını düzenleme konusunda görev alan şirketler Bakanlığımızca yetkilendirilmekte ve faaliyetleri denetlenmektedir. Gider paylaşımında faaliyet göstermek için ülke genelinde 17 şirket yetki belgesi almıştır.

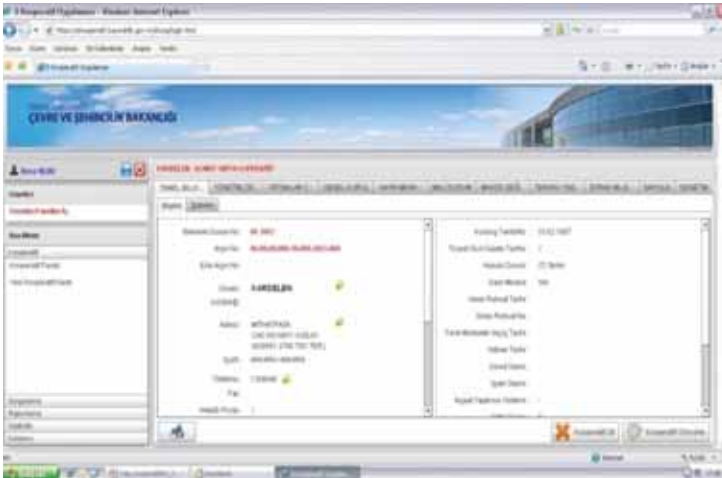
Ülkemiz, tükettiği enerjinin % 75'ini ithal eden bir ülke durumundadır. Ülkemizde tüketilen enerjinin yaklaşık % 40'lık kısmının binalarda kullanıldığı dikkate alındığında, enerjiyi verimli kullanma adına bütün tedbirleri almak durumundayız. Enerji Performans Yönetmeliğinin uygulanmasıyla binalarımızda hem % 45–50 oranında enerji tasarrufu sağlanacak hem de sera gazı emisyonlarının önemli ölçüde azaltımı sağlanacaktır.

Yaptığımız düzenlemelerle yeni binalarda mevzuatın etkin uygulamasını kontrol altına alma çalışmalarımız da devam etmektedir. Ancak Ülkemizde yapı sektöründe henüz enerji verimliliğini teşvik etmeye yönelik teşvik mekanizmaları bulunmamaktadır.

100 Kamu Binası Projesi ile Ankara'da tespit edilen 100 kamu binasının enerji etütleri yapılarak Enerji Kimlik Belgeleri düzenlenecek, iyileştirme potansiyellerini gösteren etüt raporları hem kurumlara hem de Kalkınma Bakanlığına sunulacaktır.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler;

Yapı kooperatiflerinin ve üst birliklerinin kurulması ile işleyişi ve denetlenmesine ilişkin iş ve işlemleri yürütmek, kuruluş kayıtlarının ve sicillerinin tutulmasını sağlamak ve uygulamalarını denetlemek, konut

politikalarının belirlenmesine yönelik çalışmalarda bulunmak, belirlenmiş politika, plan ve stratejilere göre uygulamayı temin ve sonuçlarını takip etmekle Bakanlığımız yetkilendirilmiştir.

Yapı kooperatiflerinin kuruluş, denetim ve arşiv sürecinin takip edilmesi ve uygulamada şeffaflığın sağlanması amacıyla hazırlanan e-kooperatif sistemi, halihazırda Bakanlığımız ilgili personeli ve kooperatif yönetici ve ortaklarınca aktif olarak kullanılmaktadır. Sistem ile yapı kooperatiflerinin takibinin yapılması, kooperatif ile ilgili bilgi ve belgelere taraflarınca kolaylıkla ulaşılması, bu sayede bürokrasinin azaltılarak, ihtiyaçlara internet üzerinden erişilebilmesi amaçlanmıştır.

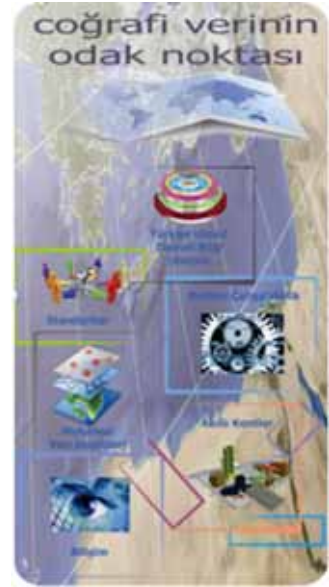
Bakanlığımızca gerçekleştirilen “Yapı Kooperatifleri Otomasyonu ve Denetleme Projesi” ile yapı kooperatiflerinin iş süreçleri kayıt ve denetim altına alınmıştır.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğümüz,

Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin kurulmasına, kullanılmasına ve geliştirilmesine dair iş ve işlemleri yapan ve yaptırın, çağdaş coğrafi bilgi teknolojilerinin ülkede etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasını teşvik eden, kent bilgi sistemlerinin standart ve yaygın bir şekilde oluşturulması için gerekli düzenlemeleri yapan, coğrafi bilgi sistemleri ile ilgili sertifikasyon ve akreditasyon çalışmalarını yapan, bakanlığın bilişim altyapısını oluşturmak üzere ihtiyaç duyulan donanım ve yazılım hizmetlerini yürüten hizmet birimidir.

Bakanlığımız mekânsal veri altyapısının hizmet odaklı, çağdaş bilgi teknolojileri kullanılarak ve Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi ile entegre olacak şekilde oluşturulması için yürütülen çalışmaların Türkiye ulusal coğrafi bilgi sistemi çalışmalarının yaygınlaştırılması faaliyetinin kurumsal ayağını oluşturmaktadır.

Bakanlığımızca öncelikli olarak, coğrafi bilginin ulusal düzeyde sunumunu ve paylaşımını sağlamak amacıyla coğrafi verilerin içerik ve değişim standartlarının belirlenmesi ve bir portalin kurulması amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmayı yerel düzeyde bütünleyen kent bilgi sistemlerinin standartlarının belirlenmesi çalışmaları ise yerel yönetimlerin ürettikleri coğrafi bilginin ulusal standartlara uygunluğunu temin etmek amacı yanında hizmetlerini daha etkin bir şekilde yerine getirmesini de sağlamayı amaçlamaktadır.

Mekânsal planların çağdaş bilgi teknolojilerini de kullanarak hazırlanması için planlama lejant kataloğu ve plan verileri değişim formatı hazırlanmıştır.

Planların coğrafi bilgi sistemleri kullanılarak hazırlanılması sayesinde planların web üzerinden paylaşılması sonucu aleniliği sağlanacak ve ülkedeki mekânsal planlamanın izlenebilmesi mümkün olacak, standart gösterim ve yapı ile paylaşılabilir veriler elde edilecek ve kent bilgi sistemlerine kolay geçiş sağlanacaktır.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

“Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi Altyapısı ve Portalinin Kurulması Projesi” kapsamında; ulusal düzeyde, teknolojik gelişmelere uygun coğrafi bilgi sistemi altyapısı oluşturularak, kamu kurumlarının sorumlusu oldukları coğrafi bilgileri, kullanıcı kurum ve sektörlerin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde, içerik ve değişim standartları belirlenecek ve ortak altyapı üzerinden kullanıcılara sunulacaktır. Bu kapsamda, ülkemizdeki coğrafi bilgi ve coğrafi bilgi sistemlerinin uyumsuzlukları, verilerin yetersizliği, mükerrerliği ve parçalanmaları, kurumlar arası koordinasyonun eksikliği, veri politikalarının sınırlamaları, telif ve erişim hakları, ücretlendirme gibi sorunlar çözüme kavuşturulacak ve böylece e-devlet uygulamalarının konumsal bileşeni de tamamlanmış olacaktır.

Ulusal Coğrafi Portal ile Ülke genelinde üretilmiş ve üretimi devam etmekte olan coğrafi verinin tek bir e-devlet kapısı aracılığıyla yayınlanması ve bilgi toplumu stratejisinin açmış olduğu vizyonda, bu coğrafi veriye erişimin sağlanması ile kamu hizmetlerinde etkinlik ve verimlilik sağlanacaktır.

Belediyelerimize kent bilgi sistemlerini kurmak görevi verilmiş olmakla beraber anılan sistemlerin nasıl kurulacağına ilişkin ilke ve esaslar belirlenmemiştir. Bu eksiklik, kurulan kent bilgi sistemlerinin diğer bilgi

sistemleri ile birlikte çalışabilirlik esasına aykırı bir durum oluşturmakta ve atıl kamu yatırımlarına yol açmaktadır. Kent Bilgi Sistemleri Standartlarının Belirlenmesi Projesi ile belirtilen sorunlar çözüme kavuşturulacaktır.

Kent Bilgi Sistemleri'nin standartlarının belirlenmesi ve yaygınlaştırılması sonucunda; kente ilişkin sorunlar belirlenecek ve vatandaşa verilen hizmetin hızı ve kalitesi yükselecek, paylaşılabılır güncel ve nitelikli veri elde edilecek, gelir takibi kolaylaşacak, yerel yönetimlerin iş süreçleri iyileşecek ve karar destek mekanizması hızlanacaktır.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Bakanlık mekânsal veri arşiv sistemi ve mekânsal veri bilgi sistemi projeleri tamamlanmıştır. Bu projelerle Bakanlığımız tarafından üretilmekte olan mekânsal verilerin dijital ortamda sayısal (vektör) ve resim (raster) olarak arşivlenmesi sağlanmıştır. Bu projelerle üretilen mekânsal verilerin diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla servis bazlı paylaşımı yapılabilmektedir.

Bakanlığımız Yüksek Fen Kurulu Başkanlığınca hazırlanarak sektörün kullanımına sunulan İnşaat ve Tesisat Analiz ve Birim Fiyatları elektronik ortama aktararak hizmete sunulmuştur. Ayrıca, e-devlet uygulamalarına örnek teşkil edecek şekilde, inşaat ve tesisat analiz ve birim fiyat uygulamamız mobil ortama taşınarak uyumlu cep telefonları ile erişilebilir hale getirilmiştir.

Önümüzdeki dönemde mekansal planlama sürecinin üretim, onay ve arşivleme bileşenlerinin tamamında bilgi teknolojilerinin kullanılmasını sağlamak hedeflenmektedir. Yeni planlama çalışmalarında e-plan portalının kullanılması yanında mevcut veri stokunun planların coğrafi bilgi sistemleri kullanılarak hazırlanması ile ilgili standartların belirlenmesi çalışması kapsamında uyumlaştırılması sağlanacaktır.

Avrupa Birliği'nin Mekânsal Bilgi Altyapısı Konferansı (INSPIRE) 2012 yılında Ülkemiz ev sahipliğinde gerçekleştirilecektir.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

E-Dönüşüm Türkiye Projesi'nin başlıca hedefi; vatandaşlarımıza daha kaliteli ve hızlı kamu hizmeti sunabilmek amacıyla; katılımcı, şeffaf, etkin ve basit iş süreçlerine sahip olmayı ilke edinmiş bir devlet yapısı oluşturulacak koşulların hazırlanmasıdır. Ulusal coğrafi bilgi sistemi çalışmalarının yaygınlaştırılması faaliyeti bu amaca hizmet etmektedir.

Kamu tarafından verilen hizmetlerin elektronik ortamda verilmesi, etkin bir çevre yönetimi için de bilgi paylaşımı ve karar verme sürecine getirebileceği faydalar nedeni ile Bakanlığımız ilgili birimlerinin altyapısının hazır hale getirilmesi önem arz etmektedir.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğümüz; milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, doğal sit alanları, sulak alanlar, Özel Çevre Koruma Bölgeleri ve benzeri alanların tescil, onay ve ilanına dair usul ve esaslar ile kullanma ve yapılaşmaya yönelik iş ve işlemleri yapan, her tür ve ölçekte planları ve halihazır haritaları hazırlayan, uygulayan ve tahsis işlemleri yapan, kullanım yasağı getirilen alanların kamulaştırma işlemleri ile kontrol ve denetim çalışmalarını yapan hizmet birimidir.

“Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonları Kuruluş Ve Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik” 18 Ekim 2011 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, bu çerçevede; tabiat varlıkları, doğal sit alanları ve bunlara ilişkin koruma alanları ile ilgili hususlarda karar almak üzere; Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonu ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonları teşkil edilmektedir. 16 ilde 22 adet Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu kurulmuştur. Komisyonlar 2863 sayılı Kanunda belirtilen tabiat varlıkları ve doğal sit alanlarına ilişkin iş ve işlemleri yürütecektir.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Özel Çevre Koruma Bölgelerinin araştırma, izleme, koruma ve bilinçlendirme faaliyetleri kapsamında; kara, kıyı ve deniz alanlarında biyolojik çeşitliliğin tespitine yönelik olarak;

- Datça-Bozburun, Gökova, Köyceğiz-Dalyan ve Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgelerinin kıyı ve deniz alanlarında biyolojik çeşitliliğin tespiti çalışmaları,

- Ihlara ve Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgeleri Karasal Biyolojik Çeşitlilik Araştırması Projesi,

- Foça ve Saroz Körfezi Özel Çevre Koruma Bölgeleri Biyolojik Çeşitlilik Araştırması Projeleri yürütülmektedir.

Özel Çevre Koruma Bölgelerinde yaşayan endemik bitki ve hayvanların korunmasına ilişkin koruma ve izleme çalışmaları yapılmakta, elde edilen neticelere göre gerekli tedbirlerin alınması sağlanmaktadır. Bu çerçevede, 2014 yılına kadar "Nesli Tehdit ve Tehlike Altındaki Tür ve Habitatların Korunması ve İzlenmesi" projesi çerçevesinde 9 bölgede çalışmalar yürütülecektir.

Göksu Deltası I. ve II. etap, Köyceğiz-Dalyan, Datça-Bozburun ve Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi yönetim planlarına ek olarak Tuzgölü ve Uzungöl Özel Çevre Koruma Bölgelerinde başlatılan yönetim planı hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

2005 yılında 5 bölgede 35 istasyonda başlatılan ve 2011 yılında 13 bölge ve 166 istasyona çıkartılan "Su Kalitesi İzleme Projesi" çerçevesinde aylık periyotlar halinde alınan su numunelerinin "Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği" ve "Yüzme Suyu Standartları Kontrol Yönetmeliği"ne göre akredite edilmiş laboratuvarlarda analizleri yapılmakta ve çıkan sonuçlara göre bu bölgelerde gerekli tedbirler alınmaktadır.

Aynı zamanda, Özel Çevre Koruma Bölgelerinde bulunan 16 adet atık su arıtma tesisi ile 9 adet katı atık düzenli depolama tesisinin işletme verimliliği izlenmektedir.

Sarısu Deresi (Belek ÖÇKB)

Ölüdeniz Lagün Ağızı (Fethiye)

Özel Çevre Koruma Bölgelerinde yer alan kırsal yerleşimler ve kıyı-deniz alanlarında oluşan çöplerin toplanması ve bertarafı için 2011 yılında Kaymakamlıklar ile 22 adet işbirliği protokolü imzalanmıştır. Bu kapsamda Kaymakamlıklara mali destek verilerek kara, kıyı ve deniz alanında katı atıkların düzenli olarak toplanarak alandan uzaklaştırılması ve depolama tesislerine taşınması sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca çevre bilincinin arttırılmasına yönelik faaliyetler de yürütülmektedir. Bu doğrultuda; her yıl olduğu gibi 2011 yılında da “Çevre Haftası” kapsamında tüm Özel Çevre Koruma Bölgelerinde özellikle çocuklara yönelik etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Planlama ve Proje Faaliyetleri kapsamında; Özel Çevre Koruma Bölgelerinde sürdürülen planlama faaliyetleri ile ekolojik özellikleri açısından korunması gerekli alanlara ilişkin koruma-kullanma dengesinin kurulması, yoğun turizm ve yapılaşma baskısı altındaki kent ve kırsal yerleşim alanlarındaki düzensiz yapılaşmanın engellenmesi, kısıtlı ve verimli nitelikteki tarım alanlarının planlama kararları ile korunması, dolayısıyla çevre kalitesinin yükseltilmesi sağlanmaya çalışılmaktadır.

Bu çerçevede; 15 Özel Çevre Koruma Bölgesinin sosyo-ekonomik yapısı sürekli izlenmekte, değişen ekonomik ve sosyal şartlar doğrultusunda çevre düzeni planları güncellenmektedir. Bu doğrultuda Belek, Fethiye-Göcek, Gölbaşı, Tuz Gölü, İhlara ve Uzungöl Özel Çevre Koruma Bölgelerine ait Çevre Düzeni Planları ve revizyonları hazırlanmış ve onaylanmıştır. Gökova, Datça-Bozburun, Köyceğiz-Dalyan, Göksu Özel Çevre Koruma Bölgeleri çevre düzeni planı revizyonları ile Foça ve Saroz Özel Çevre Koruma Bölgeleri Çevre Düzeni Planı çalışmaları devam etmektedir.

Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırları içindeki yerleşim alanlarının hali hazır harita alımı ile jeolojik etüt işlerinin yapımının ardından 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planları ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planları yapılmakta veya yaptırılmaktadır.

İhlara Özel Çevre Koruma Bölgesinde Ziga Kaplıcaları (Termalkent) hali hazır harita alımı, kaynak koruma zonlarının yeniden belirlenmesi, imar planı yapımı ve uygulaması ile kentsel tasarım projelerinin hazırlanması çalışmaları Aksaray İl Özel İdaresi ile birlikte yürütülmektedir.

Karahayıt Termal Kentine ait Kentsel Dönüşüm Projeleri tamamlanmış olup TOKİ tarafından ihale aşamasındadır. Bu kapsamda Pamukkale Kentsel Dönüşüm Projesi de yürütülmektedir.

Projesi 2011 yılı içerisinde tamamlanan Uzungöl Turizm Amaçlı Tur Güzergâhları Yapımı ve Çevre Düzenlemesi işinin yapımına 2012 yılında başlanılacaktır.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Özel Çevre Koruma Bölgelerinde alt yapı yatırımlarına ilişkin faaliyetleri kapsamında; sürdürülebilir çevre ve kalkınma ilkeleri doğrultusunda, çevrenin korunması, kirliliğin önlenmesi ve mevcut çevre sorunlarının giderilmesi amacıyla; evsel katı atıkların bertarafı, evsel atık suların kanalizasyon şebekesi ile toplanması, atık suların arıtma tesislerinde arıtılarak deşarj edilmesi, içme suyu temini ve çevre düzenleme konularında yatırımlar yapılmaktadır.

Bu yatırımlar bütçe imkânları ölçüğünde ihale edilerek veya mahalli idareler ile imzalanan protokoller doğrultusunda teknik ve mali destek vermek suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Katı atıkların bertarafına yönelik olarak Göcek, Patara, Foça, Ortaca, Datça, Aksaray, Şereflikoçhisar, Cihanbeyli, Fethiye ve Silifke (Göksu Deltası) yerleşimlerinde katı atık düzenli depolama tesisleri yaptırılmış olup, Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesindeki katı atıklar için de Denizli'de II. etap katı atık düzenli depolama tesisi yaptırılmıştır. Ortaca katı atık düzenli depolama tesisinin 2. etabının yapımı ve Kaş-Kekova katı atık düzenli depolama tesisi projesinin hazırlanması için gerekli alan tahsislerinin tamamlanmasını müteakip işler ihale edilecektir.

2010 yılı itibari ile Özel Çevre Koruma Bölgelerinde yer alan eski çöplüklerin (vahşi çöp depolama alanları) rehabilitasyonu ve düzenli katı atık depolama tesisine taşınması çalışmalarına başlanmıştır.

Atık su yönetimi konusunda Özel Çevre Koruma Bölgelerinde öncelikli ana kirleticilerin engellenmesi planlanırken, bu planlara yakın yerleşimler de dâhil edilerek bütün evsel nitelikli atık suların toplanması ve bertarafı hedeflenmiştir.

Evsel atık suların bertarafına yönelik olarak 2011 yılına kadar Köyceğiz, Dalyan, Pamukkale, Göcek ve Akyaka-Gökova Atıksu Arıtma Tesisleri yaptırılmıştır.

Akyaka Atık su Arıtma Tesisi

Akköy Atık su Arıtma Tesisi

Nüfusu 5000'in altındaki beldeler ile müstakil yapılara yönelik alternatif atık su bertaraf sistemine ilişkin proje çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda Zincirlikuyu Doğal Arıtma Sistemi, Sultanhanı Doğal Arıtma Sistemi ve Altinekin Doğal Arıtma Sistemi tamamlanmıştır.

Arkum-Atayurt 1.etap kanalizasyon şebeke inşaatı yapım işi 2011 yılında tamamlanmıştır.

Özel Çevre Bölgesi sınırları içerisinde yer alan yerleşimlerin atık su sorunlarını çözmek amacıyla her yıl imzalanan protokoller ile kanalizasyon hattı projelendirilmesi ve yapımı için mali katkılar sağlanmıştır. 2011 yılında 23 adet yerleşimde

Altinekin Doğal Arıtma Tesisi

kanalizasyon hattı projelendirilmesi ve yapımı için mali katkı sağlanmıştır.

Buna ilave olarak mahalli yönetimlere atık su arıtma tesisi otomasyon, laboratuvar malzemesi kullanımı, ölçüm ve analiz konuları ile ilgili eğitimler verilmekte ve tesis işlemleri izlenmektedir.

Özel Çevre Koruma Bölgelerinde yer alan yerleşimlerin ihtiyacı olan içme suyunun temini amacıyla yatırım programlarında yer verilen proje ile içme suyu kuyusu açılması, depo yapımı, isale hattı ve şebeke yapımı işlerine mali destek sağlanmaktadır.

Özel Çevre Koruma Bölgelerinde içme suyu sorununun çözümü amacıyla yatırım programlarında yer verilen proje ile içme suyu kuyusu açılması, depo yapımı, isale hattı ve şebeke yapımı işlerine mali destek sağlanmakta olup 2011 yılında 21 adet yerleşimde içme suyu teminine yönelik projelerin gerçekleştirilmesi için mali katkı protokolü imzalanmıştır.

Özel Çevre Koruma Bölgelerinde günübirlik alan ve çevre düzenlemelerinin yörede yapılacak diğer uygulamalara emsal teşkil etmesi ve koruma faaliyetlerine mahalli halkın desteğinin alınması amacıyla 2011 yılında mahalli idareler ile 10 adet yerleşimde protokol imzalanmıştır.

Denizli İl Özel İdaresi ile ortak olarak yürütülen Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesinde yer alan "Karahayıt Jeotermal Su Kaynaklarının Sürdürülebilir Kullanımı Projesi" kapsamında; bu güne kadar 3 adet derin sondaj kuyusu açılmış, termal su iletim hattı, termal atık su toplama hattı ile otomasyon sistemi tamamlanmış olup 2011 yılı içerisinde de ısıtma amaçlı kullanılan jeotermal suyun reenjeksiyonunun gerçekleştirilmesi için mali katkı protokolü imzalanmıştır.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Bakanlığımıza bağlı **Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü**; devletimizin sorumluluğu altındaki tapu sicillerini düzenli bir biçimde tutan, taşınmazlarla ilgili her türlü akitli ve akitsiz tapu işlemleri ile tescil işlerini yapan, sicil ve belgelerin arşivlenerek korunmasını sağlayan, Ülkemizin kadastro sunu yapılarak, değişikliklerini takip eden, tapu planlarının yenilenmesini ve güncellenmesini sağlayarak bunlara ilişkin kontrol ve denetim hizmetlerini yürüten bir kuruluştur.

Vatandaşın devletle en önemli temas noktalarından birisi olan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, merkez teşkilatı ile birlikte 22 Bölge Müdürlüğü, 957 Tapu Müdürlüğü ve 81 Kadastro Müdürlüğünden oluşan taşra teşkilatında görevli yaklaşık 17.000 personeli ile yılda ortalama 20 milyon insanımıza hizmet vermektedir.

2011 yılında gerçekleştirilen faaliyet ve projeler kapsamında;

- Ülke tesis kadastro sununun biran evvel tamamlanmasına yönelik **Kadastronun Tamamlanması** Projesi,

- Tapu-Kadastro bilgilerini Kadastro Kanununda öngörüldüğü üzere mekânsal bilgi sistemlerinin altlığını oluşturacak şekilde ve yapıda güncellemek, tüm hata ve noksanlıklardan arındırmak, sayısal ve hukuksal formda bilgisayar ortamına aktararak kullanıma sunmak, bu amaçla kurumsal kapasite ve altyapıyı geliştirmek, gayrimenkul değerlendirme alanında hukuki, teknik ve idari yapının oluşturulması çerçevesini ve politikasını belirlemek amacı ile planlanan **(TKMP) Tapu ve Kadastro Modernizasyon Projesi**,

- Ülke genelinde tapu ve kadastro bilgilerinin bilgisayar ortamına aktarılması ile bu bilgiler üzerinden her türlü sorgulama ve işlemin elektronik ortamda anlık olarak (on-line) yapılabilmesini amaçlayan en temel e-Devlet projelerinden birisi olan **(TAKBİS) Tapu - Kadastro Bilgi Sistemi Projesi**,

- Günümüz teknolojik gelişmeleri, kadastro tesis, yenileme ve güncelleştirme çalışmaları için kullanılan haritaların sayısal formda olmasını zorunlu hale getirdiğinden bu ihtiyacı karşılamak üzere sayısal harita ve ortofoto harita üretiminin gerçekleştirildiği **(STH) Standart Topografik Harita Yapımı Projesi**,

- Fotogrametrik harita veya ortofoto harita üretimi için gerekli olan yer kontrol noktalarının sıklaştırma çalışmaları, ölçümleri ve hesaplarının gerçekleştirildiği **Yüzey Ağı Projesi**,

- Ulusal düzeyde teknolojik gelişmelere uygun, dünya standartlarında Coğrafi Bilgi Sistemi altyapısı kurulmasını, kamu kurum ve kuruluşlarının sorumlusu oldukları coğrafi bilgileri ortak altyapı üzerinden kullanıcılara sunmaları amacıyla bir web portalı oluşturulmasını, coğrafi verilerin tüm kullanıcı kurumların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde içerik standartlarının oluşturulmasını ve coğrafi veri değişim standartlarının belirlenmesini amaçlayan bir e-Devlet projesi olan **CBS Alt Yapı Kurulumu Projesi**,

yürütülmektedir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce yürütülen faaliyet ve projelerde Ekim 2011 tarihi itibarıyla;

- Tüm Tapu Müdürlüklerinin TAKBİS projesi kapsamında iletişim altyapı çalışmaları tamamlanmış, 651 müdürlük işletime alınmış, veri giriş işlemlerinin tamamlanmasını müteakip kalan 306 müdürlük de kısa sürede işletime alınacaktır.

- Tapu ve Kadastro Modernizasyon Projesi kapsamında 202 birimde 183.295 adet parselin ihalesi tamamlanarak yükleniciler sözleşmeye davet edilmiş, 187 birimde 219.303 adet parselin ihalesine yönelik ilâna çıkılmıştır.

- Kadastro Tamamlanması Projesi kapsamında 248 birimde kadastro çalışmaları sonuçlandırılmıştır.

- 2/B Kadastro çalışmaları 1.684 birimde 91.833 hektar alanın ihalesi yapılmak üzere ilâna çıkılmıştır.

- Harita yapımı ve yüzey ağı projesi kapsamında Sinop, Samsun, Kahramanmaraş, Çorum, Antalya, Manisa, Eskişehir illerinde arazi kontrolleri yapılarak 45.000 km² havadan görüntü alımı gerçekleştirilmiştir.

- Genel Müdürlükçe üretilen ve protokoller kapsamında temin edilen ortofoto haritaların internet üzerinden sunumuna başlanılmıştır.

- "KKTC Kadastro Haritalarının Dijital Kadastro Ve Tapu Bilgilerini Destekleyecek Şekilde Yenilenmesi ve Güncellenmesi" işinin ihalesi yapılmıştır.

- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün Harita Genel Komutanlığı ile müşterek sahibi olduğu TUSAGA-Aktif Sistemi hazırlıkların tamamlanması amacıyla 15 Haziran 2011 tarihine kadar ücretsiz hizmet vermiştir. TUSAGA-Aktif Yürütme Kurulunun, işletme maliyetlerini dikkate alarak, uluslararası uygulamalara benzer nitelikte belirlediği son kullanıcı ücretleri, Bakanlıklar Arası Harita İşlerinin Koordinasyon ve Planlama Kurulu (BHİKPK) tarafından Mayıs 2011 tarihinde yıllık olarak belirlenmiş ve ilgili Bakanlar tarafından onaylanmıştır. 2.500 civarındaki abone kullanıcının talepleri karşılanmaktadır.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Ülke tesis kadastro çalışmaları Cumhurbaşkanlığı'ndan 2003 yılı sonuna kadar toplam 39.516 birimde gerçekleştirilebilecek iken 2004 yılından günümüze kadar geçen kısa sürede 11.552 birimde kadastro çalışmaları tamamlanmış, 863 birimde ise çalışmalar devam etmektedir.

Kadastronun tamamlanması ile ihtilafların giderilmesi, devlete ve vatandaşa ait gayrimenkul envanterlerinin elde edilmesi, vergi kayıplarının önlenmesi, düzenli kentleşme, yatırım ortamının iyileştirilmesi, Avrupa Birliği sürecinde "işleyen bir arazi kayıt sisteminin oluşturulması, e-Devlet mekânsal bilgi sistemleri altyapısının oluşturulması, çiftçimize yapılan doğrudan gelir desteği ödemelerinde meydana gelebilecek mükerrerliklerin önlenmesi gibi birçok konuda olumlu sonuçlar da alınmıştır.

En basit tapu işlemi için gayrimenkulün kayıtlı olduğu yere gidilmekte iken **TAKBİS** projesi kapsamında işleme alınan tüm müdürlüklerde bulunduğu yere bağlı kalınmaksızın yetki alanı dışındaki işlemler de yapılabilmektedir.

Kurum ve Kuruluşların birbirlerinden habersiz mükerrer harita üretmeleri nedeniyle Ülke kaynaklarının israfı söz konusu iken; tekrarlı üretimin önlenmesi, harita ve harita bilgilerinin, üretimlerinin izlenmesi amacıyla,

ISO 19115 standartları dikkate alınarak web tabanlı bir portal geliştirilmiş ve online hizmete sunulmuş, böylece mükerrer harita üretimi ve kaynak israfına son verilmiştir. Bu güne kadar 63 kurum, 459 kullanıcısı olan **Harita Bilgi Bankasına** 4.000 civarında veri girişi yapılmıştır.

Kadastro çalışmalarının kalan birimlerde (sorunlu birimler hariç) tamamlanması hedeflenmektedir.

2012 yılı içerisinde toplamda 3.000.000 parselin yenileme ihalesinin yapılması planlanmaktadır. 460.000 parselin Dünya Bankası kaynaklarından, kalanın ise ilâve ödenek temini halinde Genel Bütçe kaynaklarından yapılması plânlanmaktadır.

2/B kadastro ve güncelleme çalışmalarının da 2012 yılı sonuna kadar tamamlanması hedeflenmektedir.

Üretilen ve üretilmekte olan mekânsal verilerden; yer kontrol noktalarının, sayısal yükseklik modellerinin, ortofoto haritaların, dönüşüm parametrelerinin, arşiv hava fotoğraflarının elektronik ortamdan sunulması için gerekli altyapının oluşturulmasına yönelik Harita ve Harita Bilgileri Web Servisleri Altyapısı Oluşturma Projesi hazırlanmıştır.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

Bakanlığımızın ilgili kuruluşu olan **İller Bankası Anonim Şirketi**, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip bir kalkınma ve yatırım bankasıdır.

Bankanın amacı, il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile münhasıran bunların üye oldukları mahalli idare birliklerinin finansman ihtiyacını karşılamak, bu idarelerin sınırları içinde yaşayan halkın mahalli müşterek hizmetlerine ilişkin projeler geliştirmek, bu idarelere danışmanlık hizmeti vermek ve teknik mahiyetteki kentsel projeler ile alt ve üstyapı işlerinin yapılmasına yardımcı olmak ve her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yerine getirmektir.

İller Bankası A.Ş. 2.940 Belediye, 16 Büyükşehir Belediyesi, 16 Su ve Kanal İdaresi, 81 İl Özel İdaresi ve

2 İlçe Özel İdaresi olmak üzere toplam 3.055 mahalli idare birimine hizmet üretmektedir.

Banka; harita, imar planı, jeolojik ve jeoteknik etüt, içme suyu, kanalizasyon, her türlü arıtma, katı atık, deniz deşarjı, jeotermal enerji uygulamaları, belediye hizmet binaları, soğuk hava deposu, terminal, köprülül kavşak, düğün salonu, işhanı, hal, okul, otel, kaplıca ve peyzaj projeleri gibi geniş bir alanda belediyelerimize yatırım hizmetleri vermekte ve her türlü finansman ihtiyaçlarını orta ve uzun vadeli olarak temin etmektedir.

İller Bankasının 2011 yılı Bütçe Dönemi Yatırım ve Finansman Faaliyetlerine baktığımızda;

- 2011 yılında kredi talebinde bulunan belediyelerden, şartları uygun olanlara kredi sağlanmıştır. Bu çerçevede İller Bankası'ndan talepte bulunan belediyelerimize 1.974 adet farklı iş için 3 Milyar 187 Milyon TL kredi tahsis edilmiştir.

- Ekim ayı itibarı ile 2011 yılında 1.574 belediyenin yapımı sürdürülen çeşitli işlerine 1 Milyar 343 Milyon TL kaynak kullanılmıştır.

- Yılsonuna kadar kullanılacak kaynak miktarının 1,5 Milyar TL'nin üzerine çıkacağı tahmin edilmektedir.

- 2011 yılında toplam proje tutarı 5 Milyar 300 Milyon TL olan 1.109 adet harita, imar planı, alt ve üstyapı yapım işi yürütülmektedir.

Bankaca 2011 yılında yapımı tamamlanan; 63 adet harita, 51 adet imar planı, 25 adet içme suyu tesisi, 23 adet atık su şebeke tesisi, 4 adet atık su arıtma tesisi, 23 adet çeşitli kentsel üstyapı tesisi, belediyelerimizin hizmetine sunulmuştur.

Daha ziyade küçük ölçekli belediyelere malzeme ve ekipman kredisi vermek sureti ile ihtiyaç duyulan malzeme ve her türlü ekipmanı temin etmeleri sağlanarak, yerel yönetimlerin altyapı projelerini ihalesiz kendi imkânları ile oldukça ekonomik yoldan yapmalarına imkân veren bir model uygulamaya konmuştur. Bu suretle çok sayıda belediyenin kanalizasyon ve içme suyu niteliğindeki projelerini gerçekleştirmeleri sağlanmıştır.

İller Bankası, son yıllarda belediyelerin yanında İl Özel İdareleri'nin yatırım projelerine de önemli ölçüde finansman temin etmektedir. Yol yapımı,

köprülü kavşak yapımı, okul, içme suyu tesisleri, araç gereç ve malzeme alımları bunların başında gelmektedir.

2011 yılında il özel idarelerine 43 adet iş için 123 Milyon TL kredi tahsis edilmiştir.

İller Bankası son yıllarda çevre projelerine özel önem vermektedir. Bu yıl; 110 adet atık su şebeke ve arıtma tesisinin etüt çalışmaları yapılmış, 131 adet atık su şebeke ve arıtma tesisinin proje çalışmaları tamamlanmıştır. 342 adet atık su şebeke ve arıtma tesisinin proje çalışmaları ise devam etmektedir.

Mali kaynağı yetersiz olan belediyelerin kentsel altyapı ihtiyaçlarının karşılanmasına finansal destek sağlanması amacı ile Genel Bütçe'den İller Bankası'na aktarılan ödenekten katkı sağlanarak; 43 adet kanalizasyon ve arıtma tesisi ile 10 adet içme suyu ve arıtma tesisinin yapım çalışmaları devam etmekte olup, 2011 yılında 8 adet kanalizasyon şebeke inşaatının yapımı tamamlanmıştır.

İller Bankası, belediyelere teknik danışmanlık ve müşavirlik hizmetleri vermekte ve kendi imkânları ile yapmış olduğu işler karşılığında bir bedel almamaktadır. Bu işlerin başında; Hâlihazır Harita, İmar Planları ve Projelendirme çalışmaları gelmektedir.

Son yıllarda devletin birçok kurumunda olduğu gibi İller Bankası'nda da önemli değişimler yaşanmıştır.

Belediyelerimizin sorunlarının çözümüne katkı sağlamak ve daha iyi hizmet sunmak amacıyla kredilerin faiz oranları düşürülmüş, vadeleri uzatılmış ve çeşitliliği artırılmıştır. Uzun vadeli altyapı yatırım kredilerinin vadesi 5 yıldan 20 yıla kadar çıkarılmış, faiz oranı %6'ya indirilmiştir. Ayrıca, 3 yıla kadar geri ödemesiz dönem uygulaması başlatılmıştır.

2011 yılında belediyelerimizin Projelendirme ve Altyapı Yapım Kredilerine %6, Üstyapı ve yol, köprülü kavşak gibi Diğer Altyapı Kredilerine %7, Araç, Gereç ve Malzeme İhtiyaçlarının karşılanması için verilen kredilere %8, ihbar ve kıdem tazminatı ödemeleri için ihtiyaç duyulan Nakit Destek kredilerinde faiz oranı %9 olarak uygulanmaktadır.

Belediyelerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (BELDES 2011) Kapsamında;

- Nüfusu 10.000'in altında bulunan, şebekeli içme suyu olmayan veya yetersiz olan belediyelerin içme suyu tesisleri Bankamızca projelendirilmiş ve inşaatları yapılmaktadır. Toplam 69 adet Belediyenin içme suyu tesisinin yapımı için Bankamıza 129 Milyon 650 Bin TL ödenek tahsis edilmiştir.

- BELDES Projesi kapsamında 48 adet belediyenin içme suyu inşaatının yapımı tamamlanmıştır. Yapımı devam eden 21 adet iş 2011 yılı sonunda tamamlanacaktır.

2011 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile belediyelerin su ve kanalizasyon altyapı projelerini (SUKAP) gerçekleştirmek üzere İller Bankasına 400 Milyon TL ödenek ayrılmıştır.

Ülkemizde nüfusu 25.000 in altında 2.624 adet belediye bulunmaktadır. Bu belediyelerin su ve kanalizasyon altyapı projelerini (SUKAP) gerçekleştirmek üzere, 2011/11 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı Eki listede 1.498 belediyeye ait 1.897 adet altyapı tesis ihtiyacı belirlenmiştir.

SUKAP Projesi kapsamında, 2011 yılı Bütçe Kanununda İller Bankasına ayrılan 400 Milyon TL ödenek çerçevesinde, projesi hazır olan 230 adet belediyenin altyapı tesisi için 434.939.187 TL hibe, 434.939.187 TL kredi olmak üzere 869.878.374 TL kaynak finansman tahsis edilmiş olup, ihale ve inşaat çalışmalarına başlanmıştır.

2012 yılında Bütçe Kanunu ile ayrılacak ödenek çerçevesinde, YPK Kararı eki listede yer alan ve projesi İller Bankasınca yapılmış olan 150 belediyeye ait içme suyu, kanalizasyon ve arıtma tesisi işlerine finansman temin edilecek, yapımına başlanacaktır.

Ayrıca SUKAP kapsamında 265 adet altyapı tesisinin projelendirme çalışması sürdürülmekte olup, 2012 yılının ilk çeyreğinde tamamlanması hedeflenmektedir.

Toplam tahmini maliyeti 8 Milyar 600 Milyon TL olan 1.498 belediyeye ait 1.897 adet altyapı tesislerinin yapımının; Yüksek Planlama Kurulu Kararındaki finansman modeli (proje bedelinin %50'si Genel Bütçeden hibe olarak karşılanmak, %50'si İller Bankasından belediyelere uzun vadeli kredi kullandırmak sureti ile) esas alınarak 2015 yılına kadar gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Banka Kârından Sağlanan Hibeler Kapsamında;

6107 sayılı İller Bankası Kanununun 13 üncü maddesi gereğince Banka safi kârının yüzde elli biri; il özel idareleri tarafından yerine getirilen, köylerin teknik ve sosyal altyapı hizmetlerinin finansmanı ile nüfusu 200.000'in altında olan belediyelerin harita, imar planı, içme suyu, atık su, katı atık, kent bilgi sistemi ve benzeri kentsel altyapı projelerinin finansmanında hibe olarak kullanılmaktadır.

Belediyelere ait harita, imar planı, içme suyu, atık su, arıtma tesisi, deniz deşarjı, katı atık düzenli depolama, jeotermal enerji tesisi, kent bilgi sistemi, etüt ve proje işleri Banka kârından ayrılan ödenekten %75 oranında hibe katkı sağlanarak ve geriye kalan %25'i Bankaca belediyesine kredi açılmak sureti ile yapılmaktadır.

İller Bankasının 2010 yılı kârından belediyelere kullanılmak üzere ayrılan 82 Milyon 918 Bin 657 TL ödenek, 2011 yılında 2011/11 sayılı YPK Kararı çerçevesinde Karar ekinde yer alan belediyelerin çok sayıda harita, imar planı, içme suyu, atık su proje yapım taleplerinin karşılanması için kullanılmaktadır.

Uluslararası Finans Kuruluşları İle Yürütülen Projeler Kapsamında;

-Yerelyönetimlere ait projelerin kredilendirilmesinde banka kaynaklarının yanı sıra uluslararası finans kaynaklarından da faydalanılmaktadır. 2006 yılında başlatılan Belediye Hizmetleri Projesi kapsamında Dünya Bankası'ndan temin edilen 212,9 Milyon Avro tutarında kredi ile 9 belediye ve 2 belediye su ve kanalizasyon idaresinin su, atık su ve katı atık tesislerinin yapımı gerçekleştirilmektedir.

- Proje kapsamında Muğla, Ödemiş, Bergama, Denizli, Polatlı, Gelibolu, Kütahya, Ilica, Elbistan belediyeleri, MESKİ ve ASAT idarelerine Ekim 2011 tarihi itibarıyla toplam 193 Milyon Avro tutarında kredi kullanılmıştır. Polatlı (Ankara) Belediyesi İçme suyu Arıtma Tesisi, Kütahya Belediyesi İçme suyu Şebeke Rehabilitasyon Projesi, Ilica Belediyesi İçme suyu ve Kanalizasyon projesi, Elbistan Belediyesi İçme suyu Şebeke Rehabilitasyon Projesi, Gelibolu ve Bergama Belediyeleri Düzenli Katı Atık Depolama Tesisi Projeleri ile Ödemiş (İzmir) Belediyesi içme suyu ve atık su arıtma tesisi projeleri tamamlanmıştır. Diğer projelerin inşaat çalışmaları devam etmektedir.

- Dünya Bankası ile yürütülen Belediye Hizmetleri Projesinde ikinci paket kapsamında 7 belediyeye 178,2 Milyon Avro tutarında ek kredi kullanılmasına ilişkin anlaşma 2010 yılı Haziran ayında yapılmıştır. Bu kapsamda Kayseri Büyükşehir, Denizli (Merkez), Kırşehir (Merkez), Beypazarı (Ankara) Belediyeleri, ASAT (Antalya) ve MESKİ (Mersin) İdareleri ile alt kredi anlaşmaları imzalanmıştır.

- Ayrıca, küçük ve orta ölçekli belediyelerin kanalizasyon ve atık su arıtma tesislerinin karşılanması amacı ile İller Bankası ile Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı arasında 136 Milyon ABD Doları kredi anlaşması 22 Haziran 2011 tarihinde imzalanmıştır. Kredi kullanacak belediyelerin belirlenmesi çalışmasının tamamlanmasını müteakip 2012 yılında kredinin kullanılmasına başlanacaktır.

- Avrupa Yatırım Bankası'ndan belediye altyapı sektörü için 150 Milyon Avro tutarında kredi temin edilmesi görüşmeleri devam etmekte olup, kredi anlaşmasının 2011 yılında imzalanması öngörülmektedir.

Avrupa Birliği İle İlgili Çalışmalar Kapsamında;

- İller Bankası, Avrupa Birliği'nden sağlanan imkânların kullanılması ve belediyelerimizin çevre altyapı projelerinin yürütülmesinde proje hazırlama, teknik yardım sağlama ve ulusal katkı payının kredilendirilmesinde önemli fonksiyonlar icra etmektedir.

- Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında finanse edilen Çanakkale, Kuşadası, Kütahya, Amasya ve Bitlis Bölgesel Katı Atık Yönetim Projeleri ile Tokat ve Nevşehir Atık su Arıtma Tesisi Projelerinin ulusal katkı payları belediyeler adına İller Bankası tarafından sağlanarak yapımı tamamlanmıştır.

- Söz konusu AB katkılı çevre altyapı projelerinin eş finansman ödemelerinde kullanılmak üzere bu belediyelerimize İller Bankası'nca 60.528.000 TL tutarında kredi açılmış ve Ekim 2011 tarihi itibarıyla Ulusal Fona 56.016.624 TL ödenmiştir.

İller Bankası bu projelerin Proje Yönlendirme Komitesi üyesidir.

2012 yılında, İller Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü'nün Yatırım ve Finansman Programı 2 Milyar 500 Milyon TL olarak planlanmaktadır.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri;

2011 Yılında İller Bankası Anonim Şirket Statüsüne Dönüştü. Bu Dönüşümün Belediyelerimize ve Bankaya getirdiği yenilikler;

- Belediyelerden kesilen ortaklık payı %70 civarında azaltılarak, belediyelerimizin yıllık ortalama gelirlerinde dolaylı olarak 1 Milyar TL'ye yakın artış sağlanmıştır.

- Banka aşağıdaki dört temel fonksiyonu etkin yürütür hale gelmiştir.

- Kendi özkaynakları, ulusal piyasa ve uluslararası piyasalardan sağlanan uygun koşullardaki kaynaklarla belediyelerimizin ve özel idarelerimizin her türlü şehirleşmeye dönük projelerinin finanse edilmesi

- Her türlü kentsel projenin geliştirilmesi (kent bilgi sistemi GIS ve altyapı, üstyapı projeleri)

- Ücretsiz danışmanlık ve teknik yardımda bulunmak

- Mahalli İdarelere dönük her türlü kaynak transferine aracılık etmek

- Bankanın ortakları olarak ilk defa belediye ve il özel idarelerden birer temsilci Banka Yönetim Kurulu üyesi olmuştur.

- Uluslararası faaliyetlerde bulunma imkânı gelmiştir. Bu yolla İller Bankası A.Ş. Türkiye Cumhuriyetinin siyasi olarak ilişkide bulunduğu her coğrafyada "Kentsel Projeler" bakımından faaliyette bulunabilecektir.

- Kârının %51'ini nüfusu 25.000 altında olan belediyeler ile köylerin altyapı projelerine hibe olarak aktaracaktır. Bununla İller Bankası A.Ş. kârını da Belediyelere ve köylere hibe olarak kullandıran bir kurum haline gelmiştir.

- Bankaya kaynak temin etmek üzere, proje kaynağı için herhangi bir borç ve şartlı yükümlülük altına girmemek kaydıyla kâr amaçlı gayrimenkul yatırım projeleri ile uygulamalar yapabilecek veya yaptırabilecektir.

Önümüzdeki Dönemde İller Bankası;

- Yerel yönetimlerin kentsel atık su arıtımı ve sürdürülebilir katı atık yönetimi alanlarındaki yatırımlarının desteklenmesine öncelik veren,

- İçme suyu, atık su ve katı atık sektörlerinde verimlilik ve etkinlik esaslı uygun çözümlerin geliştirilmesini destekleyen,

- Atık su arıtma tesislerinden çıkan suyun yeniden kullanımına, çamur bertarafından enerji elde edilmesine, katı atık tesislerinde toplanan atıkların geri kazanımına ve bunlardan enerji ve kompost üretimine özel önem veren,

- Atık su şebeke ve arıtma tesisleri bir bütün olarak ele alınmaya devam edilecek, şebekesi mevcut olan yerleşimlerin arıtma tesislerinin yapılmasına öncelik veren,

- İçme suyu şebekelerinde kayıp-kaçak oranlarının azaltılması için uygun malzeme ve sistem seçimi, Scada otomasyon sistemi uygulamalarına önem veren,

- Küçük çaplı yerleşim yerlerinin içme suyu kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla proje ve yapım şeklinde ihale edilebilen, projelendirilmesi ve yapımı kısa sürede tamamlanabilen paket arıtma sistemlerine ağırlık veren,

- Yeterli miktar ve kalitede içme suyu bulunmayan sahil belediyelerimizin bu durumu turizm sektöründe olumsuz etkilemektedir. Bu durumdaki belediyelerimizin reverse-osmos teknolojisi kullanılarak denizden içme ve kullanma suyu temini yönündeki uygulamaları yaygınlaştıran,

- Yerel Yönetimlerin üst yapı projelerinde; enerji verimliliği ilkelerine uygun, küresel ısınma etkilerini en aza indirgeyen, yapılaşmanın doğal yaşam üzerindeki olumsuz etkilerini azaltan, çabuk yenilebilir malzeme kullanan, atıkların geri dönüşümünün sağlandığı yeşil bina uygulamaları destekleyen,

- Gecekondulaşmanın önüne geçilmesi, depreme dayanıklı geleceğin sağlıklı şehirleşmesini kurmak amacı ile modern kentlerin oluşturulması için yerel yönetimlerle işbirliği içerisinde kentsel dönüşümlerin gerçekleştirilmesine dönük projelere öncelik ve özel önem veren,

- Bakanlıkça verilecek özel projelerin gerçekleştirilmesini sağlayan, ayrıca kâr amaçlı gayrimenkul yatırım projelerinin hayata geçirilmesini temin edecek, bir kurum olarak faaliyetlerini sürdürmeye devam edecektir.

İller Bankası, gelişen ve büyüyen şehirlerimizin nitelikli, uzun ömürlü, sağlıklı bir alt ve üstyapıya kavuşturulması, şehirleşmenin ortaya çıkardığı çevre kirlenmesinin önlenmesi, sürdürülebilir-yaşanabilir şehirleşme için, verimli ve kaliteli hizmet üretiminde dünya standartlarını yakalamayı hedeflemektedir.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun Değerli Üyeleri,

Sizleri kısaca bilgilendirmeye çalıştığım faaliyetler, 61. Hükümet Programımızda yer alan öncelikleri hayata geçirecek kapsamlı ve etkili bir uygulama aracı olacaktır.

Gerek Bakanlığımızın gerekse diğer kurumlarımızın başarılı çalışmalarına devam ederek, öngördüğümüz bu hedeflerin de gerçekleşeceğine ve aşacağına yönelik inancımı ifade ederek, 2012 Yılı bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını diliyor,

Değerli komisyonunuza, bütçemize katkılarından dolayı teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI
STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI